

Testové otázky k přijímacímu řízení do oboru Psychologie s rozšířením o speciální pedagogiku

Přijímací řízení: 2023

Doporučená příprava:

- Přijímací řízení do oboru Psychologie s rozšířením o speciální pedagogiku je jednokolové a sestává z testu o 100 otázkách ze stanovené literatury.
- Všechny úlohy jsou stejně bodově ohodnoceny. Za každou správně zodpovězenou otázku je udělen 1 bod.
- 85 % otázek k přijímacímu testu je voleno ze seznamu položek v tomto dokumentu. 15 % testových otázek je formulováno v anglickém jazyce a pro účely ověření porozumění nejsou tyto položky součástí předem zveřejňovaného seznamu.
- Od uchazečů očekáváme detailní nastudování níže uvedených publikací a pochopení nejvíce správné odpovědi.
- Každá úloha má pouze jednu správnou nebo **nejlepší** odpověď. Odpovědi vychází z níže uvedených učebnic. Při hledání nejvíce vhodné odpovědi se obraťte vždy na ně, ne na zdroje další, zprostředkované i více aktuální, které nebudou brány pro účel zkoušky jako relevantní.
- Všechny zmíněné specifikace přijímacího testu mají povahu informační, nikoliv závaznou. Pro aktuální a závazné informace by měli uchazeči vždy sledovat podmínky přijímacího řízení pro daný rok uvedené na webu Univerzity Karlovy.
- Obsah baterie otázek může procházet dodatečnými jazykovými a formátovými revizemi, ale do verze baterie pro daný rok nebudou doplňovány otázky nové.

Obsah otázek čerpán z publikací:

NOLEN-HOEKSEMA, Susan. Psychologie Atkinsonové a Hilgarda. Vyd. 3., přeprac. Přeložil Hana ANTONÍNOVÁ. Praha: Portál, 2012.

FISCHER, Slavomil a Jiří ŠKODA. Speciální pedagogika: edukace a rozvoj osob se somatickým, psychickým a sociálním znevýhodněním. Praha: Triton, 2008.

Verze baterie: 2023a

1. Nativismus se má k dědičnosti stejně jako empirismus k?

- a. vrozené zásobě vědomostí
- b. výchově především v dětském věku
- c. biologickým procesům v mozku
- d. genetickým predispozicím
- e. zděděným schopnostem

2. Který z následujících psychologických přístupů bere nejvíce v potaz kulturní prostředí?

- a. psychoanalytický
- b. subjektivistický
- c. kognitivní
- d. behaviorální
- e. funkcionalistický

3. Který autor je nejvíce spojován s pojetím lidského těla jako stroje?

- a. J. Lock
- b. W. Wundt
- c. B. Spinoza
- d. R. Descartes
- e. J. B. Watson

4. Který z následujících autorů je nejvíce spojován se strukturalismem v psychologii?

- a. E. B. Titchener
- b. S. Freud
- c. K. Koffka
- d. C. G. Jung
- e. A. Binet

5. Který psychologický směr považuje podmíněnou reakci za nejmenší jednotku chování, z níž mohou vznikat složitější typy chování?

- a. behaviorismus
- b. kognitivní přístup
- c. psychoanalýza
- d. asocianismus
- e. strukturalismus

6. Který z následujících autorů je považován za zakladatele behaviorismu?

- a. J. B. Watson
- b. M. Wertheimer
- c. I. P. Pavlov
- d. E. B. Titchener
- e. A. Adler

7. Které z následujících tvrzení nejlépe vystihuje gestalt psychologii?

- a. Agresivní chování má kořeny ve vrozeném instinktu.
- b. Lidé aktivně konstruují svou subjektivní skutečnost.
- c. Každá psychologická událost se vztahuje k činnosti mozku a nervové soustavy.
- d. Předmětem studia psychologie je vědomá zkušenost.
- e. Celek je víc než suma částí.

8. Čím se vyznačuje tzv. eklektický přístup?

- a. Redukuje psychologické pojmy na biologické.
- b. Zahrnuje mnoho různých úhlů pohledu.
- c. Využívá pozitronovou emisní tomografii k měření mozkové činnosti.
- d. Zdůrazňuje vliv genetických faktorů.
- e. Zdůrazňuje vliv prostředí.

9. Který z psychologických přístupů se nejvíce spoléhá na analogii mezi lidskou myslí a počítačem?

- a. behaviorismus
- b. psychoanalýza
- c. biologický přístup
- d. kognitivní přístup
- e. inženýrský determinismus

10. Čím jsou lidé dle S. Freuda obecně nejvíce ovládáni?

- a. orálním principem
- b. egem
- c. sexualitou a agresivitou
- d. komplexem méněcennosti
- e. superegem

11. Na které z následujících témat se zaměřoval strukturalismus v psychologii?

- a. strukturace chování člověka
- b. studium operací mysli sloužících k adaptaci organismu
- c. odhalování a uspořádání nevědomých psychických dějů
- d. rozkládání psychických struktur a identifikace duševních elementů
- e. zkoumání psychologických aspektů společenských struktur

12. Z čeho vyplývá podle behaviorismu chování člověka?

- a. z podmiňování, které přichází z prostředí jedince
- b. z raných zkušeností dítěte s matkou
- c. z aktuálního vnitřního naladění
- d. z temperamentu
- e. z vrozených dispozic člověka

13. Který z následujících autorů patří mezi zakladatele gestalt psychologie?

- a. W. James
- b. M. Wertheimer
- c. H. Kurzweil
- d. A. Adler
- e. K. Cimmann

14. Ve kterém psychologickém směru se užíval S – R model?

- a. strukturalismus
- b. behaviorismus
- c. gestalt psychologie
- d. kognitivní psychologie
- e. psychologie učení.

15. Které z následujících přiřazení psychologického směru a jeho hlavního tématu není správné?

- a. gestalt psychologie – vnímání a poznávání
- b. psychoanalýza – nevědomí
- c. evoluční přístup – přežití a reprodukční úspěch
- d. kognitivní psychologie – poznávání jako zpracování informací
- e. humanistická psychologie – záměrné učení

16. Který z následujících postupů se vyznačuje tím, že jsme při něm schopni kontrolovat určitou proměnnou?

- a. testování hypotéz
- b. experiment
- c. sestavení kontrolní skupiny
- d. náhodný výběr
- e. dotazníkové šetření

17. Se kterým autorem je nejvíce spojen pojem tabula rasa?

- a. J. Locke
- b. Sokrates
- c. G. Leibnitz
- d. S. Freud
- e. R. Descarte

18. Do kterého roku je obvykle datován počátek psychologie jako samostatné vědy?

- a. 1798
- b. 1879
- c. 1867
- d. 1904
- e. 1921

19. Jaké je nejpřesnější vymezení pojmu introspekce?

- a. retrospektivní pozorování vlastního chování, myšlení a cítění
- b. proces transformace interní zkušenosti do chování v interpersonálních vztazích
- c. metoda transformace vnějších objektů do vnitřních prožitků
- d. systematické poznávání psychických stavů a procesů na základě pozorování sebe sama
- e. pozorování vlastního čítí

20. Který psychologický směr zdůrazňoval vliv výchovy a prostředí na vývoj jedince, a to až do té míry, že lidskou osobnost vnímal jako zcela ovlivnitelnou a tvarovatelnou?

- a. psychoanalýza
- b. gestalt psychologie
- c. behaviorismus
- d. humanistická psychologie
- e. asocianismus

21. Kdo založil první psychologickou laboratoř?

- a. A. Binet
- b. S. Freud
- c. W. Wundt
- d. I. P. Pavlov
- e. J. Watson

22. Uvažujme šestileté dítě, které se učí psát, avšak činí mu to potíže. Pokud by mu byla poskytnuta psychologická pomoc, mohly by se zdůrazňovat různé stránky jeho výkonu v závislosti na tom, jaký psychologický přístup by se na případ aplikoval.

Které z následujících vymezení toho, čím se na daném případě budou jednotlivé psychologické přístupy zabývat, je nesprávné?

- a. Fenomenologický přístup: Příkládá dítě psaní význam, je pro něj činnost smysluplná?
- b. Kognitivní přístup: Rozumí dítě pokynům, které dostává, a jednotlivým krokům, které jsou nutné pro zvládnutí úkolu?
- c. Behaviorální přístup: Dostává dítě správné podněty k úkolům a následně je správně odměňováno?
- d. Psychoanalytický přístup: Vnímá dítě správně všechny dílčí okolnosti úkolu a dokáže je integrovat?
- e. Biologický přístup: Jsou správně aktivovány nervy, které ovládají svaly rukou?

23. Které z následujících přiřazení neurotransmiteru a typického psychického onemocnění není správné?

- a. dopamin – schizofrenie
- b. acetylcholin – Parkinsonova choroba
- c. serotonin – deprese
- d. serotonin – poruchy spánku
- e. noradrenalin – poruchy nálady

24. Které z následujících přiřazení části mozku a jeho hlavní psychické funkce není správné?

- a. hypotalamus – příjem potravy
- b. prodloužená mícha – dýchání
- c. retikulární formace – stav bdělosti
- d. mozeček – koordinace pohybů
- e. epifýza – paměť

25. Které z následujících přiřazení mozkové hemisféry a její význačné funkce je správné?

- a. pravá hemisféra – rozeznávání tvarů
- b. pravá hemisféra – schopnost slovního vyjádření
- c. pravá hemisféra – matematické výpočty
- d. levá hemisféra – smysl pro prostorové uspořádání
- e. levá hemisféra – vytváření geometrických nákrešů

26. Čím je způsobena Huntingtonova choroba?

- a. zánětlivým onemocněním mozku
- b. kombinací dominantních a recesivních genů
- c. více recesivními geny
- d. jedním dominantním genem
- e. deprivací v dětském věku

27. Co je to fenylketonurie?

- a. součást limbického systému
- b. geneticky podmíněné onemocnění
- c. zobrazovací metoda používaná při studiu kognitivních funkcí
- d. onemocnění z kategorie poruch příjmu potravy
- e. hormonální nerovnováha vedoucí k závažnému psychotickému prožívání

28. Představte si, že k vám přijde pacient, o kterém víte, že je mu nad 40 let, postupně ztrácí schopnost mluvit a ovládat své pohyby, výrazně se mu zhoršuje paměť a duševní schopnosti. Do 30. roku života byl zcela v pořádku. Jaké z nabízených onemocnění se u něj nejspíše projevilo?

- a. somatoformní vegetativní dysfunkce
- b. somatizační porucha
- c. Huntingtonova choroba
- d. schizotypní porucha
- e. Landau-Kleffnerův syndrom

29. Kdo má stejnou genetickou výbavu?

- a. jednovaječná dvojčata
- b. dvojvaječná dvojčata
- c. jednovaječná i dvojvaječná dvojčata
- d. sourozenci
- e. žádní dva jedinci nemohou mít stejnou genetickou výbavu

30. Jak jsou označovány řečové deficity, které jsou způsobeny poškozením mozku?

- a. Alzheimerova nemoc
- b. receptivní porucha
- c. dyslogie
- d. dysplazie
- e. afázie

31. Která část autonomního nervového systému je zodpovědná za přípravu organismu na boj nebo útěk?

- a. reflexní oddíl
- b. parasympatický oddíl
- c. somatický oddíl
- d. adaptivní oddíl
- e. sympatický oddíl

32. Jaký věk je typický pro nástup roztroušené sklerózy?

- a. první dva roky života
- b. mladší školní věk
- c. stáří
- d. raná dospělost
- e. nelze určit

33. Které z následujících tvrzení o autonomním nervovém systému (ANS) je pravdivé?

- a. ANS představuje souhrn endokrinních žláz, jejichž hormony ovlivňují průběh emočního a motivovaného chování.
- b. ANS je synonymem parasympatického systému, který řídí žlázy a hladké svalstvo.
- c. ANS se skládá ze sympatiku, který je aktivní během stavu vzrušení, a parasympatiku, který začíná pracovat v klidu.
- d. ANS je tvořen mozečkem, thalamem, hypotalamem a retikulární formací.
- e. ANS je soustava, která řídí svalstvo a přijímá informace z taktilních receptorů.

34. Jak se nazývá část autonomního nervového systému, která je zodpovědná za uvedení organismu do normálního stavu po jeho emoční aktivaci a za uchování jeho energie?

- a. adaptivní nervový systém
- b. parasympatický systém
- c. somatický nervový systém
- d. limbický systém
- e. sympatický systém

35. Jak se nazývá a kde je v mozku praváků uložena oblast, která se zásadním způsobem podílí na řečových dovednostech?

- a. corpus callosum v levé hemisféře
- b. corpus callosum v pravé hemisféře
- c. Brocova oblast v pravé hemisféře
- d. Brocova oblast v levé hemisféře
- e. Varolův most v levé hemisféře

36. Informace se pohybuje po neuronu v podobě nervového vzruchu, který se nazývá:

- a. synapse
- b. autonomní recepce
- c. akční potenciál
- d. nukleus
- e. axon

37. Co je to neurotransmiter?

- a. chemická látka
- b. přenos vzruchu po axonu
- c. vzruch přijímaný receptorem
- d. skupina buněčných těl neuronů
- e. bílkovinná molekula

38. Co je to corpus callosum?

- a. Místo na čelním laloku levé hemisféry nad postranní brázdou sloužící k tvorbě řeči.
- b. Primární senzomotorická oblast v mozku.
- c. Oblast v prefrontálním kortexu, která je zodpovědná za porozumění čtenému.
- d. Jádro v mozku, jež řídí vyšší rozumové procesy.
- e. Pás nervových vláken, pomocí kterého se přenáší informace mezi hemisférami.

39. Vyberte výrok, který není správný.

- a. Všechny buňky v těle obsahují stejné geny.
- b. Polovinu chromozomů obdrží člověk z otcovské spermie, polovinu z mateřského vajíčka.
- c. Lidské tělo obsahuje 46 párů chromozomů.
- d. Geny jsou tvořeny kyselinou deoxyribonukleovou.
- e. Gen předává buňce kódované instrukce, podle nich buňka vykonává specifickou funkci.

40. Předpokládáme, že některé lidské projevy vznikly procesem preadaptace. Která z níže uvedených možností je nejlepším příkladem tohoto procesu?

- a. Malé dítě reaguje na situace frustrace výrazným vztekem, přestože mu rodiče opakují, že tato reakce není vhodná. Stejným způsobem však reaguje na frustraci matka dítěte.
- b. Spatříme-li na louce hada, vyvolá to automaticky tzv. reakci "fight or flight". Důvodem pro to je nepodmíněná a automatická reakce na situaci ohrožení.
- c. V situaci akutního stresu, resp. jiných silných emocí (třeba vzteku) je pro lidi náročné aplikovat kritické myšlení na situace, které tento emoční stav vyvolaly. Je proto snadnější podlehnout dezinformaci.
- d. Z výzkumu vyplývá, že lidé reagují na sociální vyloučení lhostejností a netečností vůči emoční bolesti. Jedná o přenesení původní reakce na tělesnou bolest (zvýšení prahu bolesti) na bolest „sociální“ (netečnost).
- e. Ukazuje se, že dospělý člověk reaguje na novorozence či kojence intuitivně, přibližuje se k němu na ideální vzdálenost, používá specifickou intonaci hlasu.

41. Nervovou soustavu dělíme na...

- a. Centrální nervovou soustavu tvořenou mozkem a míchou, a periferní nervovou soustavu, která zahrnuje veškerou zbývající nervovou tkáň a je tvořena somatickou a autonomní soustavou.
- b. Centrální a periferní, přičemž centrální zahrnuje mozek, periferní míchu a veškerou další nervovou tkáň.
- c. Centrální, jež zahrnuje mozek, míchu a aferentní nervovou soustavu, eferentní nervové systémy jsou součástí periferní nervové soustavy.
- d. Eferentní a aferentní. Eferentní zahrnuje převážně mozek, míchu a některé další přidružené systémy, aferentní zahrnuje somatickou a autonomní soustavu.
- e. Somatickou, jež zahrnuje mozek a míchu, a autonomní, jež zahrnuje aferentní a eferentní systémy.

42. Co je teorie myslí?

- a. určitý způsob myšlení, který sdílí osoby v rámci malé sociální skupiny
- b. vědecké informace o způsobu fungování mozku (myšlení)
- c. dospělí lidé se chovají a myslí způsobem, který bere v úvahu, že i ostatní lidé přemýšlí (něco si myslí)
- d. možnost uvažovat o sobě jako o bytosti schopné mentálně reprezentovat přání, přesvědčení a záměry
- e. děti si začínají uvědomovat svou jedinečnost a nezávislost na primární pečující osobě

43. V jakém období dle J. Piageta dítě dosáhne pochopení stálosti objektu?

- a. senzomotorickém stadiu
- b. stadiu formálních operací
- c. předoperačním stadiu
- d. stadiu konkrétních operací
- e. stadiu separace

44. Co znamená schopnost konzervace v Piagetově teorii kognitivního vývoje?

- a. Zpracování určité informace bez úvahy o souvislostech.
- b. Upevnění určité nově získané schopnosti či dovednosti.
- c. Pochopení, že se vše neděje jen kvůli uspokojení jedincových potřeb.
- d. Uvědomení si, že existují látky, které je možné uchovávat bez jejich změny v průběhu času.
- e. Pochopení, že množství látky zůstává stejné, i když se změní její podoba

45. Typickým znakem předoperačního období je:

- a. schopnost konzervace
- b. egocentrismus
- c. stálost objektu
- d. počítání s čísly
- e. záměrné jednání

46. Princip konzervace začínají zvládat děti ve stádiu:

- a. konkrétních operací
- b. senzomotorickém
- c. předoperačním
- d. formálních operací
- e. ve všech uvedených

47. Kdo rozvedl a rozšířil téma morálního usuzování i na období dospělosti?

- a. P. Říčan
- b. S. Freud
- c. L. Kohlberg
- d. J. Piaget
- e. M. Vágnerová

48. V jakém věku se dítě začíná vědomě usmívat při pohledu na matku či otce?

- a. od prvního týdne
- b. přibližně v 1 měsíci
- c. přibližně ve 2 měsících
- d. přibližně ve 4 měsících
- e. přibližně v půl roce věku

49. Sociální srovnávání a hodnocení je zvláště důležité v období:

- a. batolecím
- b. předškolním
- c. mladšího školního věku
- d. adolescence a rané dospělosti
- e. střední a pozdní dospělosti

50. Co je to moratorium?

- a. stav v průběhu depresivní epizody
- b. období, kdy dozrávají psychické funkce
- c. položky v dotazníku, které odhalují lživé odpovědi probanda
- d. stav uprostřed krize identity u mladých lidí
- e. fáze psychosexuálního vývoje člověka

51. Jaké chování projevují v experimentech M. Ainsworthové děti, které jsou „jistě připoutané“?

- a. Věnují malou pozornost tomu, zda matka je nebo není v místnosti, a neprojevují žádnou úzkost, když matka opustí místnost.
- b. Po návratu matky si jí všímají, jen pokud ji potřebují ke hře.
- c. Po návratu matky s ní okamžitě navazují fyzický kontakt a odmítají ho přerušit.
- d. Po návratu matky se vyhýbají interakci s ní.
- e. Po návratu matky s ní navazují tělesný kontakt, nebo jen dávají najevo, že o její přítomnosti vědí.

52. Čtyřletý chlapec přichází do mateřské školy, kde má pro volnou hru širokou nabídku různých hraček a herních činností. Zjišťujeme však, že dává přednost spíše těm, které jsou považovány za „mužské“, a naopak odmítá „ženské“.

S kterou teorií vysvětlující, jakým způsobem si děti budují identitu dívky/ženy či chlapce/muže, je uvedený příklad nejvíce v souladu?

- a. teorie genderového schématu
- b. kognitivně vývojová teorie
- c. teorie sociálního učení
- d. evolučně psychologická či sociobiologická teorie
- e. psychoanalytická teorie identifikace, konkrétně oidipovský komplex

53. Co je konkrétní příčinou Downova syndromu?

- a. hypoxie plodu
- b. toxikomanie matky
- c. mechanické poškození mozku
- d. prenatální infekce
- e. trizomie 21. páru chromozomů

54. Co je podle psychoanalýzy vyústěním oidipovského komplexu?

- a. katarze
- b. vytěsnění sexuálního pudu
- c. identifikace s rodičem stejného pohlaví
- d. racionalizace incestních přání
- e. identifikace s rodičem opačného pohlaví

55. V jakém stadiu vzniká oidipovský komplex?

- a. v latentním
- b. v genitálním
- c. v análním
- d. ve falickém
- e. v orálním

56. Jak je označován vývojový fenomén, kdy dítě dospěje k vědomí toho, že objekt i nadále existuje, přestože právě není vidět?

- a. egocentrismus
- b. vědomí stálosti objektu
- c. konzervace
- d. asimilace objektu
- e. stadium konkrétního objektu

57. Jaké je pořadí stádií psychosexuálního vývoje podle S. Freuda?

- a. období latence, orální, falické, anální, genitální
- b. anální, orální, genitální, falické, období latence
- c. falické, orální, období latence, anální, genitální
- d. anální, genitální, falické, orální, období latence
- e. orální, anální, falické, období latence, genitální

58. Ve kterém věku se u dětí výrazněji začíná objevovat strach z cizích osob?

- a. 3.–4. měsíc
- b. 7.–8. měsíc
- c. 1 rok
- d. 2 roky
- e. 3–5 let

59. Co v teorii detekce signálů rozumíme termínem předpojatost pozorovatele?

- a. Pozorovatel má sklon rozeznat signál i tam, kde ve skutečnosti není.
- b. Pozorovatel není schopný detekovat signál v důsledku vnějších okolností.
- c. Pozorovatel má sklon přehlížet subjektivně nedůležité signály.
- d. Pozorovatel není schopný detekovat signál v důsledku vnitřních procesů.
- e. Pozorovatel není schopný rozlišit mezi dvěma signály.

60. Které tvrzení o zrakovém vnímání je pravdivé?

- a. Trichromatická teorie popisuje schopnost zrakové ostrosti.
- b. Čípky nejsou citlivé vůči barvám, ale slouží k vidění za špatných světelných podmínek.
- c. Různé vlnové délky světla vedou ke vnímání různých barev.
- d. Rozeznáváme šest základních barevných vjemů – červenou, žlutou, modrou, zelenou, černou a bílou.
- e. Nejvyšší zrakovou ostrost umožňují tyčinky, které se soustřeďují v malé oblasti sítnice.

61. Co se stane, když se dotkneme velmi horkého předmětu?

- a. aktivují se receptory pro teplo i chlad
- b. aktivují se pouze receptory pro teplo
- c. aktivují se pouze receptory pro chlad
- d. receptory pro vnímání teploty se neaktivují, aktivují se pouze receptory pro vnímání bolesti
- e. aktivují se receptory pro chlad a tlak

62. „Velikost změny, která je nutná pro postřehnutí změny, vzrůstá s intenzitou podnětu a je jí přibližně přímo úměrná.“ Jak se nazývá tento výrok o rozdílech dvou podnětů?

- a. Sapir-Whorfova hypotéza
- b. Aarne-Thompsonovo paradigma
- c. James-Langeova teorie
- d. Weberův-Fechnerův zákon
- e. model Kübler-Rossové

63. Co popisuje tzv. Stevensův zákon?

- a. sjednocení trichromatické teorie s teorií protikladných barev
- b. vztah mezi intenzitou podnětu a velikostí vjemu vyvolaného nadprahovým podnětem
- c. vztah mezi schopností vnímání prostoru a vzdálenosti
- d. různé způsoby aktivace a deaktivace receptorů bolesti
- e. proces výběru různých podnětů ke zpracování s ohledem na subjektivitu pozorovatele

64. Jak se nazývá minimální rozdíl ve velikosti podnětu, který je nutný k odlišení dvou podnětů?

- a. divergentní práh
- b. konvergentní práh
- c. relativní práh
- d. diferenční práh
- e. relační práh

65. Vyberte nesprávný výrok o vnímání bolesti:

- a. Fázickou bolest cítíme bezprostředně po zranění.
- b. Vnímání bolesti je nezávislé na našich předchozích zkušenostech.
- c. Tonická bolest je tlumená a dlouhodobá.
- d. Bolest může být ovlivněna příslušností k určité kultuře.
- e. Endorfiny snižují vnímání bolesti.

66. Který výrok o čichovém vnímání je správný?

- a. Relativně nedostatečná vnímavost člověka vůči pachům souvisí s méně citlivými čichovými receptory.
- b. Čichové receptory se nacházejí v temném laloku.
- c. Čich řadíme mezi tzv. vyšší smysly, protože má schopnost kombinovat a organizovat vjemy.
- d. Čichový bulbus je oblast v mozku ležící přímo pod čelními laloky, jež je spojena s čichovou kůrou.
- e. Ve výzkumech se ukazuje, že feromony mají větší vliv na chování člověka než sociální faktory.

67. Barvu světlu jsme schopni vnímat pořád jako světle modrou, přestože se mění světelné podmínky. Jak tento jev nazýváme?

- a. konstanta barvy
- b. zákon míšení barev
- c. odstínová stálost
- d. vlnová délka
- e. spektrum jasů

68. Co je to počitek?

- a. nezpracovaný zážitek vyvolaný jednotlivými podněty
- b. zážitek s určitým subjektivně důležitým významem
- c. psychofyzikální funkce vědomí
- d. integrace a interpretace vjemů
- e. forma elektromagnetického záření v souvislosti se zrakovým vnímáním

69. Co rozumíme pojmem absolutní práh?

- a. vztah mezi velikostí podnětu a relativním prahem citlivosti
- b. základní aspekt pro integraci a interpretaci počitků
- c. největší možný podnět, který je organismus schopen přijmout, aniž by došlo poškození příslušného smyslového orgánu
- d. raná fáze zpracování smyslových informací
- e. minimální velikost podnětu, jež lze spolehlivě odlišit od nulového podnětu

70. Vyberte výrok o smyslovém vnímání, který není správný.

- a. Podnětem pro zrak je elektromagnetické vlnění o vlnové délce 400-700 nanometrů.
- b. Podnětem pro sluch jsou vlny tlakových změn vzduchu.
- c. Chuťovým podnětem je látka rozpustná ve slinách.
- d. Podnětem pro bolest je jakýkoliv podnět, který je natolik silný, že aktivuje receptory pro tlak nebo teplotu.
- e. Podnětem pro čich jsou molekuly uvolňované z určité látky.

71. Jak nazýváme případ rozpoznávání signálu, kdy je sice přítomen pouze šum, ale my se domníváme, že jsme rozeznali signál? A jak nazýváme, když signál rozeznáme správně?

- a. halucinace – vjem
- b. porucha myšlení – norma (resp. nenarušené myšlení)
- c. mystifikace – realita
- d. planý poplach – zásah
- e. interference – reference

72. Pokud sledujeme několik minut vodopád a potom se podíváme na skálu vedle něj, zdá se nám, že se pohybuje směrem vzhůru. Kterým jevem toto můžeme vysvětlit?

- a. rychlou změnou vodítek vnímání z monokulárních na binokulární
- b. selektivní adaptací, kdy ztrácíme vnímavost vůči sledovanému pohybu
- c. únavou zrakové čočky, kdy se tyčinky stanou silně citlivé na změnu podnětu, zatímco čočky fungují běžným způsobem
- d. stroboskopickým pohybem
- e. chybou v odlišení figury a pozadí během pohybu

73. Díváme-li se na plátno v kině z úplného kraje kinosálu, má obraz tohoto plátna na naší sítnici tvar lichoběžníku, my však přesto dokážeme rozpoznat, že má ve skutečnosti obdélníkový tvar. Jak se nazývá jev, kterým můžeme tuto situaci vysvětlit?

- a. senzorická abstrakce
- b. inverzivní efekt
- c. percepční stálost
- d. prozopagnozie
- e. dvojznačnost podnětu

74. Co jsou to tzv. monokulární vodítka?

- a. Vodítka, která slouží k rozlišení důležitých vjemů od nepodstatných.
- b. Kritéria, která se využívají při statistické analýze výzkumů vnímání.
- c. Informace vedoucí ke schopnosti zrakového rozpoznávání objektů.
- d. Diagnostická vodítka při konkretizaci diagnózy poruch vnímání.
- e. Řada informací, které nám umožňují odhad prostorové hloubky.

75. Který výrok o vývoji zrakového vnímání je chybný?

- a. Vnímání hloubky se objevuje kolem tří měsíců, ale plně se rozvine až kolem šesti měsíců.
- b. Děti ve věku jednoho měsíce dokážou rozlišit velké předměty, ale ne malé detaily.
- c. V důsledku vývoje zrakové ostrosti tříměsíční dítě reaguje lépe na sociální stimuly než měsíční dítě.
- d. Na úroveň dospělého člověka se zraková ostrost dostává ve věku šesti měsíců.
- e. Tříměsíční dítě již dokáže rozpoznat některé rysy matčiny tváře na fotografii.

76. „Pohyb většího objektu vyvolává zdání pohybu menšího nehybného objektu.“ Jak nazýváme tento jev?

- a. stroboskopický pohyb
- b. detekovaný pohyb
- c. selektivní pohyb
- d. lokalizovaný pohyb
- e. indukovaný pohyb

77. Jak se nazývá schopnost vybírat určité informace pro následné podrobné zpracování a opomíjet jiné informace v okolním prostředí?

- a. artikulace
- b. kategorizace
- c. percepční redukce
- d. pozornost
- e. elaborace

78. Který z následujících modelů vysvětluje rozpoznávání jako proces, při němž dochází k porovnávání rysů objektu s „popisem“ uloženým v podobě sítě propojení?

- a. konekcionistický model
- b. model integrace rysů
- c. model vzpomínkové sítě
- d. model virtuálních spojení
- e. simultánně-sukcesivní model

79. Jaký termín je užíván, pokud má pacient problémy s rozpoznáváním objektů, které jsou mu prezentovány pouze vizuálně, ale poznává je, když se jich může dotýkat?

- a. asociativní agnózie
- b. deficit kategoriální percepcce
- c. selektivní akomodace
- d. ryzí alexie
- e. vizuální amnézie

80. L. Biederman popsal v 80. letech 20. století tzv. geony. Co jsou to geony?

- a. Abstrahovaná informace, jež zaujímá méně místa v paměti, proto se s ní pracuje lépe než s nezpracovanou informací.
- b. Jedná se o základní tvarové rysy objektů, které se podobají jednoduchým geometrickým tvarům.
- c. Paměťová rekonstrukce toho, co vnímáme.
- d. Zraková vodítka, jenž nám umožňují určit vzdálenost pozorovaných objektů.
- e. Objekty, jejichž vnímaná velikost zůstává relativně stálá nezávisle na vzdálenosti od pozorovatele.

81. V teoriích vnímání rozlišujeme tzv. procesy postupující zdola nahoru a procesy postupující shora dolů. Jaký je mezi nimi rozdíl?

- a. Při procesu zdola nahoru daný jedinec vnímá nejprve konkrétní detaily, teprve poté se zaměřuje na celek, při procesu shora dolů jedinec postupuje opačně – vnímá nejprve celek daného objektu, teprve poté se zaměřuje na detaily.
- b. Při procesech, které postupují zdola nahoru, dochází ke vnímání tvaru, barvy a velikosti objektu, při procesech postupujících shora dolů vnímáme vzdálenost od objektu, její případný pohyb a prostorovou hloubku.
- c. Procesy zdola nahoru jsou závislé na zpracování celkové konfigurace, kdežto procesy shora dolů jsou závislé na zpracování jednotlivých rysů.
- d. Při procesech zdola nahoru je možné rozpoznat daný objekt bez jeho kontextu (je tedy na kontextu nezávislý), při procesech shora nahoru je rozpoznání objektu závislé na kontextu, ve kterém se nachází.
- e. Procesy postupující zdola nahoru jsou řízeny pouze vstupními informacemi (nezpracovanými údaji), kdežto procesy probíhající shora dolů jsou řízeny znalostmi, zkušenostmi, pozorností a očekáváním.

82. Zvířata chovaná ve tmě trpí trvalým poškozením zraku a zvířata chovaná s jedním zakrytým okem na toto oko oslepnou, přičemž toto neplatí u dospělých zvířat. Co z tohoto zjištění můžeme soudit?

- a. Dítě nebo dospělý přestává vnímat smyslové podněty, nemá-li dlouhodobě k těmto podnětům přístup.
- b. Smyslové dovednosti jsou naučenou dovedností, k jejich rozvoji je potřebné, aby se člověk nebo zvíře prostřednictvím učení s těmito dovednostmi setkávali a prováděli je.
- c. Posteriovní systém vnímání přestává fungovat, není-li dlouhodobě stimulován.
- d. V raných fázích života existuje kritické období, kdy nedostatek normální stimulace vyústí v trvalé poškození vnímání.
- e. Všechny uvedené výroky jsou správné.

83. Existuje řada principů navržených v rámci gestalt psychologie, pomocí kterých odlišujeme a uspořádáváme objekty, které vnímáme. Vyberte nesprávný výrok o lokalizaci objektů:

- a. Objekty nejprve oddělujeme od pozadí (princip figura a pozadí) a poté uspořádáme do skupin (princip sdružování objektů).
- b. Součástí lokalizace je určení polohy objektu.
- c. K lokalizaci objektu je někdy zapotřebí znát i směr pohybu objektu.
- d. Stěžejním principem lokalizace je pojmenování objektu, které vede k vybavení si obrazu předmětu v paměti.
- e. Vnímání prostorové hloubky je náročný proces, protože obraz na sítnici neobsahuje potřebné informace.

84. Co neřadíme mezi tzv. monokulární vodítka?

- a. relativní velikost
- b. stínování, stíny
- c. perspektivu
- d. rekonstrukci
- e. relativní výšku

85. Co rozumíme pod pojmem binokulární disparita?

- a. Vodítka pro vnímání vzdálenosti, které je založené na překrývání jednotlivých objektů.
- b. Neobvyklou schopnost vnímat určité fenomény smyslovými orgány, které k tomu nejsou určené – např. vidět zvuky jakobarvy.
- c. Biologicky podmíněnou schopnost smyslových orgánů rozlišovat mezi jednotlivými podněty.
- d. Schopnost lokalizace pohybu pomocí informací přijímaných z několika smyslů najednou, většinou jde o kombinacizrakového a sluchového vnímání.
- e. Rozdíl mezi pohledem obou očí, jež nám umožňuje odhad hloubky.

86. Jak se nazývá teorie vnímání A. Treismanové, v jejímž základu je představa, že v první fázi vnímáme primitivní rysy objektu (jako je jeho barva a tvar), a v druhé fázi zaměřená pozornost spojuje jednotlivé vlastnosti do integrovaného celku?

- a. pozornostní teorie vnímání
- b. integrování skutečnosti
- c. iluzorní spojení
- d. teorie dynamické kontroly
- e. teorie integrace rysů

87. Která definice odpovídá nejlépe pojmu předvědomé vzpomínky?

- a. Vzpomínky, které nejsou pro vědomí dostupné za žádných okolností.
- b. Vzpomínky, které jsou nevědomé, jedná se o řídkce užívané synonymum „nevědomých vzpomínek.“
- c. Vzpomínky, které jsou pro vědomí dostupné, ale v daném okamžiku nejsou jeho součástí.
- d. Vzpomínky, které jsou pro vědomí dostupné pouze při změněném stavu vědomí.
- e. Vzpomínky, které jsme vědomě potlačili.

88. Kterou z níže uvedených teorií o snech zastával S. Freud?

- a. Sny jsou odrazem kognitivního zpracování informací, které probíhá v mozku během spánku.
- b. Sny slouží k vyčištění mysli od negativních zážitků tak, aby byla připravená na získávání nových zážitků.
- c. Sny vyjadřují v zamaskované podobě naše přání, potřeby a představy, které považujeme za nepřijatelné.
- d. Ve snech můžeme vysledovat projevy kolektivního nevědomí, které se projevuje mimo jiné přítomností archetypálních postav ve snech.
- e. Sny mohou představovat způsob, jakým lze předvídat budoucí jednání či odhadovat prožívání snícího.

89. Jak klasická psychoanalýza nazývá nejružnější přerěknutí, přeslechnutí či zapomenutí, které prozrazuje skryté (nevědomé) impulzy?

- a. chyba 1. druhu
- b. chyba 2. druhu
- c. atribuční chyba
- d. percepční chyba
- e. chybný úkon

90. Jak nazýváme habituaci reakcí, které zpočátku vyžadovaly vědomou pozornost?

- a. agravace
- b. dekoncentrace
- c. distorze
- d. automatizace
- e. anticipace

91. Která definice vystihuje nejlépe pojem disociace?

- a. oddělení myšlenek nebo činností od ostatního vědomí, které následně fungují mimo vědomí
- b. patologické odpojení jedince od společnosti v důsledku narušené socializace v raných fázích vývoje
- c. vyloučení jedince ze společnosti většinovou společností v důsledku jeho odlišnosti
- d. oddělení fonematické a fonologické složky jazyka během raného vývoje
- e. chybný úsudek vedoucí k nalezení zdánlivého kauzálního vztahu mezi nesouvisejícími daty

92. Který psychický jev má za úkol „sledování sebe samého a vnějšího prostředí takovým způsobem, že si uvědomujeme, co se děje v našem těle a v našem okolí, a zároveň ovládáme činnost tak, aby probíhala v souladu s vnějším prostředím“?

- a. vědomí
- b. vnímání
- c. čítí
- d. paměť
- e. myšlení

93. Který výrok o REM fázi spánku není pravdivý?

- a. Pro REM fázi spánku jsou typické rychlé oční pohyby.
- b. Během osmihodinového spánku se obvykle objeví čtyři až pět fází REM spánku.
- c. Během REM fáze spánku se výrazně sníží tepová frekvence i frekvence dechu, metabolická aktivita mozku klesá.
- d. Během REM fáze spánku vykazují výrazné zvýšené činnosti ty části mozku, které se účastní zpracování emočních vzpomínek.
- e. V druhé polovině noci ustupují hlubší fáze spánku a převahu získává REM spánek.

94. Jak se nazývá patologický stav, kdy ve spánku dochází k opakovaným stavům zástavy dechu?

- a. syndrom akutní dechové tísně
- b. atypická insomnie
- c. narkolepsie
- d. spánková apnoe
- e. cirkadiální porucha

95. Jaký je hlavní příznak narkolepsie?

- a. chorobné a obsedantní myšlenky
- b. perzekuční bludy a paranoidní myšlenky
- c. sexuální preference neživých objektů
- d. opakované a nepřekonatelné záchvaty spavosti
- e. delirium a poruchy krátkodobé paměti

96. Které tvrzení o psychoaktivních látkách je pravdivé?

- a. Škodlivým užíváním označujeme stav, kdy se u jedince rozvinula závislost na psychoaktivní látce.
- b. Nutnost zvyšování dávky pro dosažení stejného účinku není jedním ze znaků drogové závislosti.
- c. Konopí nikdy nenarušuje motorické schopnosti, ale narušuje kognitivní schopnosti.
- d. Extáze funguje podobně jako stimulancia, ale na rozdíl od stimulancií nepůsobí škodlivě na celkový zdravotní stav.
- e. Opiáty jsou látky, které navozují euforické pocity a potlačují vnímání bolesti.

97. Uvažujte následující výčet stavů: kóma, bezvědomí a spánek. Který z následujících fenoménů má obdobný charakter?

- a. podvědomí
- b. hypnóza
- c. insomnie
- d. telepatie
- e. amnézie

98. Které přiřazení druhu učení a jeho výzkumníka není správné?

- a. neasociativní učení – P. Zimbardo
- b. klasické podmiňování – I. P. Pavlov
- c. instrumentální podmiňování – B. F. Skinner
- d. observační učení – A. Bandura
- e. zákon účinku – E. L. Thorndike

99. V psychologii existuje pojem instrumentální podmiňování. Jak si v tomto kontextu nejlépe vyložit slovo instrument?

- a. Jedná se o specifickou techniku učení se hře na hudební nástroj.
- b. Pozorované chování v sobě běžně zahrnuje užívání většího počtu nástrojů.
- c. Chování je nástrojem, kterým jedinec vyvolá určitou změnu ve svém okolí.
- d. Typ chování, ve kterém jedinec upřednostňuje vlastní potřeby na úkor potřeb druhých.
- e. Jedná se o techniku, při níž jedinec systematicky trénuje svoji zručnost.

100. Co může být dobrým příkladem schématu posilování s variabilním poměrem?

- a. každodenní donáška ranní pošty
- b. dělník, který dostane odměnu za každých 20 vyrobených součástek
- c. zvýšená konzumace alkoholických nápojů ve večerních hodinách
- d. hraní na hracích automatech
- e. vytáčení obsazeného telefonního čísla

101. Představte si, že sedíte v místnosti, ve které velmi nahlas tikají hodiny. Po několika minutách pobytu v této místnosti přestanete tikot hodin zcela vnímat. K jakému typu učení u vás došlo?

- a. klasické podmiňování
- b. primitivní učení
- c. senzibilizace
- d. habituace
- e. primární podmiňování

102. A. Bandura definoval kognitivní schopnosti, které jsou nezbytné pro observační učení. Která z níže uvedených mezi ně nepatří?

- a. schopnost věnovat pozornost chování druhých
- b. schopnost introspekce
- c. schopnost zapamatování
- d. schopnost nápodoby
- e. schopnost všimnout si následků chování druhých

103. Jaká je definice pozitivního trestu a jaký má takový trest účinek?

- a. odebrání příjemného podnětu po nežádoucím chování; snižuje četnost nežádoucího chování
- b. po nežádoucím chování následuje nepříjemný podnět; snižuje četnost nežádoucího chování
- c. po žádoucím chování následuje příjemný podnět; zvyšuje četnost žádoucího chování
- d. odebrání nepříjemného podnětu po žádoucím chování; zvyšuje četnost žádoucího chování
- e. po nežádoucím chování následuje nepříjemný podnět; zvyšuje četnost žádoucího chování

104. Mezi základní druhy učení nepatří...

- a. kognitivní abstrakce
- b. habituace
- c. senzibilizace
- d. observační učení
- e. podmiňování

105. Proces učení lze definovat jako...

- a. Relativně trvalou změnu chování, která vzniká jako příčina zkušenosti.
- b. Relativně proměnlivou změnu chování, která vzniká jako důsledek vrozených dispozic.
- c. Relativně trvalou změnu chování, která vzniká jako důsledek zkušenosti.
- d. Vrozenou adaptaci chování na základě nové zkušenosti.
- e. Vrozenou trvalou změnu chování, která vzniká, jako důsledek zkušenosti.

106. Jakým termínem označujeme snížený účinek drogy po opakovaném užívání?

- a. drogová závislost
- b. drogová intolerance
- c. psychická závislost
- d. fyzická závislost
- e. drogová tolerance

107. Posílení (zpevnění) při podmiňování je...

- a. proces, kdy vjem, který již nepůsobí, zvyšuje pravděpodobnost daného chování
- b. proces, kdy určitý podnět snižuje pravděpodobnost daného chování
- c. proces, kdy určitý podnět zvyšuje pravděpodobnost daného chování
- d. proces, který má za následek pozitivní posílení
- e. proces, který má za následek negativní posílení

108. Principem tvarování při podmiňování je...

- a. posilování reakcí, které jsou v souladu se záměry subjektu
- b. oslabování reakcí, které jsou v souladu se záměry subjektu
- c. posilování reakcí, které jsou v souladu se záměry experimentátora
- d. oslabování reakcí, které jsou v souladu se záměry experimentátora
- e. naučení se složitějších triků

109. Principem observačního učení je...

- a. napodobování takového chování ostatních lidí, které se projevilo jako ambivalentní
- b. vyhýbání se napodobování takového chování ostatních lidí, které se projevilo jako neúspěšné
- c. napodobování takového chování ostatních lidí, které se projevilo jako úspěšné
- d. napodobování takového chování ostatních lidí, které se neprojevilo jako úspěšné
- e. napodobování dle principu operativního podmiňování

110. Bandurova studie s panáčkem Bobo poukázala na...

- a. vliv naučeného vzorového pozorovaného chování na agresivní chování u dětí
- b. vliv vrozených agresivních dispozic u dětí na jejich agresivní chování
- c. negativní vliv vzorů přejatých od vrstevníků na agresivní chování
- d. naučenou bezmoc u jedinců z problémových rodin
- e. vliv vrozeného chování na agresivní chování dětí

111. Co je dle výzkumů nejúčinnější pro léčbu panických poruch?

- a. farmakoterapie
- b. dialektická terapie
- c. terapie sociálním podmiňováním
- d. gestalt terapie
- e. kognitivně-behaviorální terapie

112. Podstatou neasociativního učení je?

- a. senzibilizace a asociativní učení
- b. behaviorální odezva na nový podnět
- c. habituace bez asociace a senzibilizace
- d. habituace s asociací
- e. senzibilizace a habituace s asociací

113. K čemu je důležité asociativní učení?

- a. k observaci nových vzorců chování
- b. k pochopení vztahů mezi objekty
- c. k pochopení vztahů mezi událostmi
- d. k observaci jiných typů chování
- e. bez něj není možná habituace

114. Co to je implicitní paměť a k čemu slouží?

- a. Typ dlouhodobé paměti, umožňuje nám si zapamatovat proběhlé události.
- b. Typ krátkodobé paměti, umožňuje nám si zapamatovat specifické tělesné pohyby jako např. jízdu na kole.
- c. Typ krátkodobé paměti, umožňuje nám si zapamatovat proběhlé události.
- d. Typ dlouhodobé paměti, umožňuje nám si zapamatovat specifické tělesné pohyby jako např. jízdu na kole.
- e. Typ sensorické paměti, umožňuje nám si zapamatovat vizuálně vnímané okamžiky jako například výboj blesku.

115. Co je anterográdní amnézie?

- a. Neschopnost si vybavit vzpomínky z dlouhodobé paměti od narození do tří let věku.
- b. Neschopnost správného kódování informací.
- c. Neschopnost produkce plynulé řeči.
- d. Neschopnost rozeznávání lidských tváří, kdy nezáleží na tom, zdali je postižený dříve viděl či nikoli.
- e. Neschopnost uložit do dlouhodobé paměti nové informace a následně si je vybavit.

116. *Jedinec postižený amnézií má za úkol cvičit čtení textu ze zrcadla – předchozí cvičné lekce si tudíž nepamatuje. Experiment následně dochází k závěrům, že zde není patrný rozdíl mezi zrcadlovým čtením jedince s amnézií a zrcadlovým čtením zdravého kontrolního jedince.*

Jakým jevem je možné tyto výsledky vysvětlit?

- a. neurální senzibilizací
- b. retikulární formací
- c. primingem
- d. podmíněnou reakcí
- e. teorií mysli

117. Jak se nazývá jev, kdy si nejsme schopni vzpomenout na to, co se dělo před naším 3.-5. rokem života?

- a. anterográdní amnézie
- b. prozopagnózie
- c. afázie
- d. dětská amnézie
- e. disociace

118. Které z následujících tvrzení týkajících se souvislosti čichu a vybavení starých vzpomínek je pravdivé?

- a. Receptory čichu jsou umístěny v horní části čichového bulbu, která zároveň odpovídá za kódování situačního kontextu vzpomínek.
- b. O tom, zda bude vzpomínka vyvolána, rozhoduje intenzita pachu/vůně.
- c. Pozitivní vzpomínky jsou daleko častěji vyvolávány příjemnou vůní než nepříjemným zápachem.
- d. Mezi čichem a vybavováním z paměti není souvislost, vzpomínky jsou zakódovány ve vizuálním nebo auditivním modu.
- e. Existuje přímé propojení mezi čichovým bulbem a tou částí mozku, která se podílí na vytváření dlouhodobých paměťových stop.

119. Která tři základní stádia paměti (z hlediska dominantních procesů) se rozlišují?

- a. kódování, zapamatování, zapomínání
- b. vybavování, uchování, zapomínání
- c. kódování, uchování, vybavování
- d. kódování, vybavování, zapomínání
- e. zapamatování, zapomenutí, znovuvybavení

120. Co nastane, pokud přestane být posilováno spojení podmíněného podnětu a nepodmíněného podnětu?

- a. nepodmíněná reakce
- b. proces vyhasínání
- c. proces posilování
- d. podmíněná reakce
- e. proces podmiňování

121. Co je retrográdní amnézie?

- a. neschopnost zapamatovat si nové informace
- b. neschopnost vybavit si události před zraněním nebo onemocněním
- c. neschopnost vybavit si události, které se staly do určitého věku jedince
- d. postupné progresivní zhoršování paměti
- e. porucha spojená s lézí Brocovy oblasti

122. Jaký je rozsah pracovní paměti u zdravého dospělého člověka?

- a. 5 až 9 položek
- b. 2 až 5 položek
- c. 4 až 6 položek
- d. 8 až 12 položek
- e. nelze určit, záleží na individuálních vlastnostech jedince

123. Jaký vliv na zapamatování osvojovaných informací má situační kontext a emoční rozpoložení, v němž se člověk nachází? Vyberte jednu nejpřesnější a nejúplnější odpověď.

- a. Ve vypjatém rozpoložení a výjimečné situaci se efektivita osvojení informací zvyšuje na maximum.
- b. Pokud je charakter osvojovaných informací v souladu s aktuálním situačním kontextem a emočním rozpoložením člověka, úspěšnost zapamatování roste.
- c. Informace osvojené v určitém kontextu či rozpoložení si člověk snadněji vybaví ve stejném kontextu či rozpoložení.
- d. Úspěšnost osvojování nových informací roste, pokud je člověk v neutrálním rozpoložení a ve zcela klidném situačním kontextu.
- e. Žádný vliv mezi kontextem a zapamatováním neexistuje.

124. Pokud si vybavíme vzpomínku na víkendovou návštěvu prarodičů, o který druh paměti se jedná?

- a. implicitní paměť
- b. sémantická paměť
- c. epizodická paměť
- d. krátkodobá paměť
- e. nedeklarativní paměť

125. Jakým výrazem se popisuje situace, ve které si oběť s jistotou pamatuje události a detaily (např. útočnickovy rysy), které se nikdy nestaly?

- a. percepční interference
- b. sugestivní vzpomínka
- c. paměťová iluze
- d. forenzní fabulace
- e. mylná disociace

126. Pokusné osobě je prezentován seznam několika čísel. Bezprostředně poté se osoba musí rozhodnout, zda určitá čísllice byla či nebyla obsažena v seznamu. Jak závisí doba rozhodování na délce seznamu?

- a. exponenciálně
- b. logaritmicky
- c. je nepřímo úměrná délce seznamu
- d. lineárně
- e. nezávisí na ní

127. Pokusné osobě je předložena dlouhá řada slov k zapamatování. Ihned poté je požádána, aby si vybavila co nejvíce slov z daného seznamu. Která slova si pravděpodobně nejlépe zapamatuje?

- a. nejvíce bude vybaveno z koncové části seznamu, méně z počáteční části, nejméně ze střední části
- b. nejvíce bude vybaveno z počáteční části seznamu, méně ze střední části, nejméně z koncové části
- c. nejvíce bude vybaveno z počáteční části seznamu, méně z koncové části, nejméně ze střední části
- d. nejvíce bude vybaveno z koncové části seznamu, méně ze střední části, nejméně z počáteční části
- e. nejvíce bude vybaveno se střední části seznamu, z koncové a počáteční části bude vybaveno méně a přibližně stejné množství informací

128. Jak se nazývá pomůcka pro zapamatování např. anglických slovíček, při které využíváme představu, ve které propojíme zvukovou podobu anglických výrazů s odpovídajícími českými ekvivalenty?

- a. metoda klíčových slov
- b. metoda loci
- c. paměťová iluze
- d. technika shlukování
- e. slovní asociace

129. Jedna část pokusných osob měla za úkol naučit se seznam slov pod vodou, druhá na souši. Po určitém čase byly testovány na úroveň zapamatování, a to opět buď pod vodou, nebo na souši. Které osoby dosáhly lepšího vybavení?

- a. Osoby, které byly testovány na souši.
- b. Osoby, které byly testovány ve stejném prostředí, kde se seznam slov učily.
- c. Výsledky byly shodné pro osoby testované ve vodě i na souši.
- d. Osoby, které byly testovány na ve vodě.
- e. Osoby, které byly testovány v opačném prostředí, kde se seznam slov učily.

130. Jaké jsou projevy Brocovy afázie?

- a. plynulý, nesrozumitelný slovní projev někdy vedoucí až k tzv. vymyšlení slov
- b. nesprávné vyslovování jednotlivých souhlásek, jako L, R, Ř
- c. špatná artikulace až drmolení
- d. časté nekontrolovatelné vyslovování vulgárních výrazů
- e. zadržávání, váhání, odmlčení se, nicméně význam slov je zachován

131. Jaké jsou projevy Wernickeovy afázie?

- a. nesprávné vyslovování jednotlivých souhlásek, jako L, R, Ř
- b. časté nekontrolovatelné vyslovování vulgárních výrazů
- c. špatná artikulace až drmolení
- d. zadržávání, váhání, odmlčení se, nicméně význam slov je zachován
- e. plynulý, nesrozumitelný slovní projev někdy vedoucí až k tzv. vymyšlení slov

132. Jak se nazývají a kde jsou v mozku praváků uloženy oblasti, které se zásadním způsobem podílí na řečových dovednostech?

- a. Brocova oblast v čelním laloku pravé hemisféry a Wernickeova oblast ve spánkovém laloku pravé hemisféry.
- b. Brocova oblast v čelním laloku levé hemisféry a Wernickeova oblast ve spánkovém laloku levé hemisféry.
- c. Hipocampus ve střední části spánkového laloku a mozková kůra koncového mozku v čelním laloku.
- d. Mozeček pod týlním lalokem a hypothalamus v zadní části mezimozku
- e. Brocova a Wernickeova oblast, přičemž obě leží ve spánkových lalocích pravé i levé hemisféry

133. Co to je propoziční myšlení?

- a. myšlení zvířat v situacích, kdy se učí novým věcem
- b. myšlení dětí, které zatím ještě nemluví
- c. zrakové představy, které „v duchu vidíme“
- d. proud myšlenek, které „slyšíme v duchu“
- e. jde o změněný stav vědomí s terapeutickým účelem

134. Co to je imaginativní myšlení?

- a. Proud myšlenek, které "slyšíme v duchu."
- b. Myšlení zvířat v situacích, kdy se učí novým věcem.
- c. Myšlení dětí, které zatím ještě nemluví.
- d. Jde o změněný stav vědomí s terapeutickým účelem.
- e. Zrakové představy, které "v duchu vidíme."

135. Proces, kterým přiřazujeme objekt k pojmu se nazývá...

- a. percepční interference
- b. mentální rotace
- c. kategorizace
- d. metaanalýza
- e. disociace

136. Co znamená termín názorová předpojatost?

- a. Sklon více důvěřovat důkazům, které jsou v souladu s naším předchozím přesvědčením, než těm, které jsou s ním v rozporu.
- b. Rozšíření neodůvodněné platnosti nějakého jevu na základě jediného případu.
- c. Považování logicky neplatného úsudku za platný, pokud působí obsahově věrohodně.
- d. Pravděpodobnost výroku nemůže být nižší než pravděpodobnost tohoto výroku spojeného s jiným výrokiem.
- e. Jsou-li pravdivé premisy, je nepravděpodobné, že závěr je nepravdivý.

137. Jaké máme typy heuristiky?

- a. celku, příčinnosti, dostupnosti a reprezentativnosti
- b. celku, příčinnosti, dostupnosti a důsledku
- c. podobnosti, příčinnosti, dostupnosti a důsledku
- d. podobnosti, příčinnosti, dostupnosti a reprezentativnosti
- e. podobnosti, dostupnosti, reprezentativnosti a důsledku

138. Co dokazuje "Stroopův efekt" resp. Stroopův test?

- a. automaticnost čtení
- b. automaticnost poslouchání
- c. že hipokampus je neurální strukturou paměti
- d. interferenci několika myšlenek
- e. křížení optických nervů v chiasma opticum

139. Jak se označuje proces, při němž dítě modifikuje jemu známé kognitivní schéma, které již není dostatečné pro pojetí nové události?

- a. eliminace
- b. diferenciacce
- c. asimilace
- d. akomodace
- e. generalizace

140. Mezi pojmy existují hierarchické vztahy, např. zvíře – pes – retrívr – zlatý retrívr. V každém řazení je jedna pojmová úroveň základní. Pojem této úrovně se nám vybaví jako první při spatření nějakého příslušníka dané kategorie. O kterou úroveň se jedná?

- a. úroveň, kterou považujeme za nejobecnější ze všech úrovní
- b. úroveň, na které se nacházejí nejtypičtější vlastnosti dané kategorie
- c. úroveň, pod kterou lze zahrnout co největší množství příslušníků dané kategorie
- d. úroveň, která je v daném případě nejkonkrétnější
- e. nelze obecně určit

141. Kognitivní ekonomičnost (hospodárnost) umožňuje?

- a. chovat se ekonomicky
- b. zkoumat kognitivní procesy
- c. rozčlenit svět na zvládnutelné jednotky
- d. mezioborovou komunikaci
- e. porozumět ekonomickým souvislostem

142. Co je podstatou teorie kognitivní disonance?

- a. Lidé se vyrovnávají s vzájemně rozpornými informacemi tzv. fragmentací mysli.
- b. Neobvyklé podněty vyvolávající disonanci vedou k rychlejšímu a silnějšímu vytváření pamětních stop.
- c. Disonance projevující se pochybnostmi a nejistotou je součástí každého tvůrčího myšlení.
- d. Pokusná osoba změní svůj postoj k nudnému opakujícímu se úkolu, který vykonávala v experimentu, pokud za to bude odměněna relativně vysokou finanční částkou.
- e. Jsou-li různé typy informací o tomtéž vzájemně nekonzistentní, vyvolá to nepříjemné pocity, jež motivují osobu k odstranění nekonzistence a k uvedení informací do souladu.

143. Jak se nazývají krátké procesy v usuzování, které obvykle ústí ve správné řešení a relativně snadno se uplatňují v běžném životě?

- a. premisy
- b. pragmatická pravidla
- c. logická pravidla
- d. heuristiky
- e. zkušenostní strategie

144. Co z uvedeného není součástí homeostázy?

- a. senzorický signál měřící ideální vnitřní stav
- b. základní nastavení ideálního vnitřního stavu
- c. senzorický signál měřící skutečný vnitřní stav
- d. srovnání cílové hodnoty a senzorického signálu
- e. odezva, která sblíží aktuální vnitřní stav s cílovou hodnotou

145. Jaké jsou faktory vzniku závislosti?

- a. tolerance drogy, abstinenční příznaky, neurální senzitivace
- b. tolerance drogy, abstinenční příznaky, neurální habituace
- c. intolerance drogy, abstinenční příznaky, neurální senzitivace
- d. intolerance drogy, abstinenční příznaky, neurální habituace
- e. tolerance drogy, automaticnost zvyku, neurální habituace

146. Co znamená termín podmíněná averze?

- a. vytvoření nové asociativní vzpomínky, v jejímž důsledku vnímáme určité jídlo jako nepříjemné a nežádoucí
- b. sklon více důvěřovat důkazům, které jsou v souladu s naším předchozím přesvědčením, než těm, které jsou s ním v rozporu
- c. panický strach, např. z živočichů (pavouků), lidí a stísněných prostor
- d. předpřipravenost k okamžitému nástupu stresové reakce (zvýšení tepové frekvence, pocení, inhibice trávicího systému atd.)
- e. velmi nepříjemně pociťovanou reakci na zastavení příjmu drogy

147. Co je výsledkem laterálního hypothalamického syndromu neboli poškození laterální části hypothalamu?

- a. nadměrná chuť k jídlu
- b. vzájemná nekomunikace pravé a levé hemisféry
- c. nepřítomnost pocitu hladu
- d. ztráta některých funkcí dlouhodobé paměti
- e. ztráta části zorného pole

148. Jaké tvrzení platí o mentální anorexii?

- a. převážně se tato porucha vyskytuje u mužů
- b. jde o dobrovolnou a úmyslnou ztrátu hmotnosti vyšší než 15 % minimální normální hmotnosti
- c. jde o obsedantní dodržování hygienických návyků jako např. mytí rukou
- d. je způsobena poškozením hipokampu a přilehlých struktur mozkové kůry
- e. jde o záchvatovité přejídání a následně se zbavování přijaté potravy (zvracení, projímadla atd.)

149. Jaké tvrzení platí o bulimii?

- a. je způsobena poškozením hipokampu a přilehlých struktur mozkové kůry
- b. jde o obsedantní dodržování hygienických návyků jako např. mytí rukou
- c. jde o dobrovolnou a úmyslnou ztrátu hmotnosti vyšší než 15 % minimální normální hmotnosti
- d. jde o záchvatovité přejídání a následné se zbavování přijaté potravy (zvracení, projímadla atd.)
- e. převážně se tato porucha vyskytuje u mužů

150. Imprinting (vtiskování) neboli rychlé učení můžeme pozorovat u...

- a. samců jednoho druhu při vymezení teritoria
- b. samic některých druhů ptáků při výběru partnera
- c. dospělých šimpanzů při komunikaci s chovatelem
- d. dětí, které jdou do první třídy a musejí se tak přizpůsobit nové situaci
- e. mláďat, např. když mláďata kachny domácí následují svou matku po narození

151. Jaké tvrzení platí o tzv. motivačních stavech?

- a. Řídí a aktivují chování, vyplývají ze tří zdrojů: z vnitřních pudových faktorů, vnějších (incentivních faktorů) a z mechanismů zachování homeostázy.
- b. Řídí a aktivují chování, vyplývají ze dvou zdrojů: z vnitřních pudových faktorů a vnějších (incentivních) faktorů.
- c. Jsou výsledkem chování daného jedince vůči jeho bezprostřednímu okolí.
- d. Jsou přítomné jen do té doby, než se děti naučí mluvit, tj. do přibližně 2,5–3 let, pak spontánně vymizí.
- e. Vznikají jen při komunikaci dvou a více osob při vymezení vzájemných potřeb.

152. V souvislosti se kterým tématem je v psychologii nejčastěji užíván pojem homeostáza?

- a. vývoj v raném věku
- b. frustrace
- c. motivace
- d. paměť
- e. myšlení

153. Maslowova hierarchie potřeb předpokládá...

- a. dvě paralelní hierarchie jednak biologických a jednak sociálních potřeb, přičemž pro život člověka je nezbytné, aby v každé hierarchii byly uspokojeny alespoň základní potřeby
- b. hierarchicky nižší potřeba může sublimovat v potřebu vyšší
- c. stres plynoucí z neuspokojení potřeby bezpečí může stimulovat kreativitu a v důsledku toho naplnění potřeby seberealizace
- d. hierarchizaci potřeb individua založenou na ontogenetickém vývoji, v němž dosažení vyšší úrovně potřeb znamená, že tyto potřeby získávají pro jedince už trvale větší důležitost než potřeby nižší
- e. vzestup od základních biologických potřeb ke komplexnějším potřebám, které se však stávají důležitými pouze tehdy, jsou-li uspokojeny potřeby nižší

154. Jak se bude projevovat organismus (např. krysa), pokud dojde k poškození ventromediálního hypothalamu?

- a. žádné viditelné projevy nenastanou.
- b. bude odmítat pít
- c. bude ztrácet rovnováhu
- d. bude pít více vody, než skutečně potřebuje
- e. bude nadměrně jíst, dokud nebude obézní

155. Kdo je autorem hypotézy frustrace-agrese?

- a. S. Freud
- b. C. G. Jung
- c. K. Lorenz
- d. W. James
- e. A. Bandura

156. Podle teorie sociálního učení si člověk osvojuje agresivní reakci prostřednictvím jednoho z druhů učení. Kterého?

- a. klasického podmiňování
- b. žádného, jedná se o pud
- c. habituace
- d. senzibilizace
- e. zástupného učení

157. Které z následujících tvrzení o podobnostech a rozdílech mezi emocemi a motivy neplatí?

- a. Emoce mohou být vyvolány rozmanitými podněty, motiv je vyvolán specifickou potřebou.
- b. Emoce mohou doprovázet motivované chování.
- c. Emoce směřují chování a motivy chování aktivují.
- d. Emoce jsou obvykle spouštěny zvenčí, motivy jsou aktivovány vnitřními faktory.
- e. Emoce povětšinou směřují k událostem, zatímco motivy ke konkrétním objektům.

158. Která z následujících možností nejlépe vystihuje hypotézu obličejové zpětné vazby?

- a. podnět -> specifická fyziologická reakce -> subjektivní prožitek emoce
- b. podnět -> obecná fyziologická aktivace -> kognitivní hodnocení-> subjektivní prožitek emoce
- c. podnět -> obecná fyziologická aktivace -> výraz obličeje -> subjektivní prožitek emoce
- d. podnět -> kognitivní hodnocení -> výraz obličeje -> subjektivní prožitek emoce
- e. podnět -> výraz obličeje -> subjektivní prožitek emoce

159. Kdo je autorem dvoufaktorové teorie emocí?

- a. W. James, C. Lange
- b. S. Schachter, J. E. Singer
- c. S. Tomkins
- d. Ch. Darwin
- e. P. Ekman

160. Představte si následující situaci: Karel vyběhl rychle po schodech do 5. patra. Když vešel do kanceláře, jeho kolega pronesl uštěpačnou poznámku o jeho „zajímavém účesu“. Přetrvávající aktivace z vyběhnutých schodů způsobí, že Karel zareaguje přehnaně vztekle.

Jakého efektu je tato situace příkladem?

- a. základní atribuční chyby
- b. zpětného maskování
- c. chybné atribuce aktivace
- d. spotlight efektu
- e. golemova efektu

161. Podle které teorie jsou emoce výsledkem kombinace dvou faktorů: počátečního stavu obecné aktivace a kognitivního hodnocení této aktivace?

- a. hypotézy obličejové zpětné vazby
- b. James-Langeovy teorie emocí
- c. minimalistické teorie hodnocení
- d. dvoufaktorové teorie emocí
- e. evoluční teorie emocí

162. V čem se liší emoce od nálady?

- a. krátkodobosti, dají se přesně kategorizovat, síle
- b. jasné příčině, krátkodobosti, mají několik složek
- c. jasné příčině, mají několik složek
- d. dají se přesně kategorizovat, jasná příčina
- e. krátkodobosti, síle, mají několik složek

163. Podle které teorie jsou emoce důsledkem fyziologických procesů?

- a. Cannon-Bardovy teorie
- b. McLeanovy teorie emocí
- c. excitační teorie emocí
- d. James-Langeovy teorie
- e. atribuční teorie

164. Co je podstatou agrese podle psychoanalýzy?

- a. reflex
- b. rys osobnosti
- c. vlastnost
- d. pud
- e. naučená odpověď

165. Intenzivní emoce obsahuje nejméně šest složek. Co běžně neřadíme mezi složky emočního procesu?

- a. kognitivní hodnocení
- b. vnitřní tělesné změny
- c. tendence jednat a myslet
- d. subjektivní prožitek
- e. nepodmíněné učení

166. Představte si následující situaci: Stojíte na vysokém kopci při teplém letním večeru a sledujete západ slunce. Vznikne v tomto případě emoce? Pokud ano, jaká je nejpravděpodobnější příčina vzniku emoce?

- a. Vznik emoce závisí na našem kognitivním hodnocení situace – interpretujeme-li situaci jako týkající se našich cílů nebo duševní pohody, vzniká emoce.
- b. Emoce nevzniká, to, co v tomto případě vzniká, je pocit, nikoli emoce.
- c. Vznik emoce je závislý na naší tělesné kondici – jsme-li v dobré tělesné kondici, tělo reaguje vznikem příjemné emoce, jsme-li ve špatné tělesné kondici, emoce nevznikne nebo může vzniknout negativní emoce.
- d. Vznikne pozitivní emoce, protože vznik emoce je podmíněn situací – v případě této situace dochází k rozvoji pozitivní emoce (situace západu slunce má tzv. pozitivní emoční náboj).
- e. Emoce nevzniká, to, co může vzniknout, je nálada.

167. Jaké vlastnosti by měl mít psychologický test?

- a. reliabilita, kvalita, standardizace
- b. kvalita, validita, standardizace
- c. přínosnost, reliabilita, validita
- d. přínosnost, validita, standardizace
- e. reliabilita, validita, standardizace

168. Kdo uvedl koncept emoční inteligence do širokého povědomí veřejnosti?

- a. H. Gardner
- b. R. Bar-On
- c. M. Seligman
- d. H. Selye
- e. D. Goleman

169. Co není základní složkou emoční inteligence podle J. Mayera a P. Saloveye?

- a. přesné vnímání a vyjádření vlastních emocí
- b. přístup k emocím a jejich vytváření
- c. chápání emocí a jejich významu
- d. využívání emocí k sebeaktualizaci
- e. regulování emocí

170. Který z následujících příkladů lze považovat za vhodné uplatnění emoční inteligence?

- a. pokračování v argumentaci, pokud je prchlivý kolega rozčilený
- b. snahu pochopit příčinu aktuálního pocitu smutku
- c. nekontrolovaný výbuch hněvu
- d. časté potlačování emočních projevů
- e. vedení podřízených bez snahy vcítit se do jejich prožívání

171. Jaká jsou kritéria mentální retardace podle WHO?

- a. podprůměrné výsledky v inteligenčních testech a potíže v komunikaci
- b. nadprůměrné výsledky v inteligenčních testech a potíže v pracovním životě
- c. podprůměrné výsledky v inteligenčních testech a potíže v každodenním životě
- d. nadprůměrné výsledky v inteligenčních testech a potíže v každodenním životě
- e. neschopnost či neochota podstoupit inteligenční testy

172. Která dvojice závažnosti stupně mentální retardace a praktických dovedností je správně?

- a. středně těžká mentální retardace – dokáže být v dospělosti soběstačný
- b. lehká mentální retardace – zvládne vystudovat vysokou školu
- c. těžká mentální retardace – může zvládnout základní sebeobsluhu
- d. hluboká mentální retardace – může se naučit jednoduchým manuálním dovednostem
- e. středně těžká mentální retardace – i v dospělosti vyžaduje celodenní péči

173. Jak se nazývá postižení dítěte vzniklé v důsledku požívání velkého množství alkoholu matkou v těhotenství?

- a. letální alkoholový syndrom
- b. banální alkoholový syndrom
- c. fatální alkoholový syndrom
- d. fetální alkoholový syndrom
- e. prenatální alkoholový syndrom

174. Který z následujících typů reliability nezjišťujeme?

- a. empirická reliabilita
- b. test-retestová reliabilita
- c. paralelní reliabilita
- d. vnitřní konzistence
- e. shoda posuzovatelů

175. Který z následujících termínů označuje způsob zjišťování validity, při kterém se test vztahuje k teorii?

- a. kritická validita
- b. teoretická validita
- c. psychologická validita
- d. konstruktová validita
- e. vnitřní validita

176. Co platí o stanovování IQ skóru v současnosti?

- a. IQ se počítá jako poměr mentálního věku vůči chronologickému.
- b. Skóry v populaci mají tvar přímky.
- c. Skór většiny lidí se pohybuje kolem 115.
- d. Pro stanovení výše IQ se používají standardní skóry.
- e. Skóry IQ pod hodnotou 80 označujeme jako mentální retardaci.

177. Která teorie inteligence vysvětluje individuální rozdíly v inteligenci rozdílem v základním mechanismu zpracování informací (tj. člověk s pomalejším mechanismem bude mít nízkou obecnou inteligenci)?

- a. Sternbergova teorie
- b. Gardnerova teorie
- c. Andersonova teorie
- d. Spearmanova teorie
- e. Ceciho teorie

178. Triarchická teorie vymezuje tři složky myšlení, které se spolupodílejí na řešení problémů. Které to jsou?

- a. logické schopnosti, matematické schopnosti, jazykové schopnosti
- b. jazykové schopnosti, logické schopnosti, kreativní schopnosti
- c. analytické schopnosti, kreativní schopnosti, praktické schopnosti
- d. analytické schopnosti, matematické schopnosti, praktické schopnosti
- e. verbální schopnosti, matematické schopnosti, praktické schopnosti

179. Která teorie inteligence pracuje s biologicky determinovanými mnohočetnými kognitivními potenciály ve vztahu ke kontextu jedince?

- a. Andersonova teorie inteligence
- b. Sternbergova teorie inteligence
- c. Gardnerova teorie inteligence
- d. Ceciho teorie inteligence
- e. Spearmanova teorie inteligence

180. Co označuje pojem dědivost?

- a. podíl rozptylu určitého znaku, který je dán genetickými rozdíly mezi jedinci
- b. zda je daný genetický znak děděn po otci či po matce
- c. vědní disciplínu zabývající se dědičností živých organismů
- d. podmíněnost daného znaku recesivním nebo dominantním genem
- e. schopnost organismu předávat geny z generace na generaci a zachovávat tak stálost rodu

181. Co platí o dědivosti?

- a. Dědivost zůstává neměnná bez ohledu na vnější okolnosti.
- b. Dědivost nevysvětluje genetický podíl znaku u jednotlivce.
- c. Dědivost vypovídá o tom, proč existují rozdílné průměry znaku mezi dvěma skupinami.
- d. Dědivost nenaznačuje, do jaké míry mohou změny prostředí změnit průměrnou hodnotu znaku v dané populaci.
- e. Čím více individuálních rozdílů určitého znaku je dáno působením genů, tím více se dědivost blíží 0.

182. G faktor v teorii inteligence označuje?

- a. jeden ze specifických faktorů inteligence, objevující se u geniálních jedinců
- b. schopnost matematického a prostorového myšlení
- c. důležitou psychometrickou vlastnost konkrétního testu inteligence
- d. název pro celkový, globální skór
- e. obecný inteligenční faktor

183. Jakou charakteristiku má psychologický test, u něhož jsme prokázali, že měří přesně to, k čemu byl určen?

- a. kvalita
- b. standardizace
- c. validita
- d. reliabilita
- e. konstrukční soulad

184. Kdo je autorem teorie mnohočetné inteligence?

- a. J. C. Raven
- b. H. Gardner
- c. D. Wechsler
- d. A. Binet
- e. R. Cattell

185. Kdo použil termín Big Five pro označení hlavních pěti rysových dimenzí?

- a. R. Cattell
- b. G. Allport
- c. H. Eysenck
- d. L. Goldberg
- e. R. R. McCrae a P. T. Costa

186. K jakým účelům je využíván nástroj MMPI?

- a. jako inventář; rozliší introvertní a extravertní jedince
- b. jako dotazník stylu učení; odliší osoby s různými přístupy k učení
- c. jako polostrukturovaný rozhovor; využívá se pro žáky s poruchami učení a chování
- d. jako náhrada za psychiatrické rozhovory; odliší pacienty s psychiatrickými problémy
- e. jako škála; umožňuje hodnocení poruch autistického spektra

187. Čím se zabývala A. Freudová?

- a. problematikou self
- b. evoluční psychologií
- c. hierarchií potřeb
- d. obrannými mechanismy
- e. projektivními testy

188. Mezi obranné mechanismy nepatří:

- a. racionalizace
- b. vytěsnění
- c. intelektualizace
- d. vizualizace
- e. reaktivní formace

189. C. G. Jung zavedl termín:

- a. osobní nevědomí
- b. oidipovský komplex
- c. psychosexuální vývoj
- d. projektivní test
- e. kolektivní nevědomí

190. Sociálně-kognitivní teorii vytvořil:

- a. A. Bandura
- b. G. Allport
- c. G. Kelly
- d. W. Mischel
- e. C. Rogers

191. Představitelem humanistického směru v psychologii je:

- a. G. Kelly
- b. S. Freud
- c. C. Rogers
- d. A. Bandura
- e. A. Adler

192. Jaké tři dynamické procesy interakce mezi osobností a prostředím rozlišujeme?

- a. dynamická, stagnující a regresivní
- b. progresivní, regresivní a neutrální
- c. pozitivní, negativní, ambivalentní
- d. reaktivní, evokativní a proaktivní
- e. formální, neformální a ambivalentní

193. Kognitivní přístup k osobnosti je založen na myšlence, že:

- a. Existují rozdíly ve schopnostech lidí vyplňovat osobnostní dotazníky.
- b. Rozdíly mezi osobnostmi vycházejí z rozdílných způsobů, jimiž jedinci reprezentují informace.
- c. Rozdíly mezi lidmi jsou dány rozdílnými schopnostmi a dovednostmi.
- d. Každý člověk má jinou kognitivní kapacitu.
- e. Někteří lidé využívají svou kognici efektivněji než jiní.

194. Který z následujících faktorů není součástí Eysenckovy teorie osobnosti?

- a. neuroticismus
- b. labilita
- c. stabilita
- d. introverze
- e. paranoidita

195. Jak se nazývá složka osobnosti, která je z větší části vrozena a která určuje základní emoční ladění jedince?

- a. temperament
- b. charakter
- c. inteligence
- d. motivace
- e. rysy

196. Mezi jaké typy testů řadíme Rorschachův test (ROR) a Tematický apercepční test (TAT)?

- a. projektivní
- b. inteligenční
- c. výkonové
- d. percepční
- e. kresebné

197. Co je podle C. Rogerse základní silou, která motivuje člověka?

- a. pud slasti
- b. pud k moci
- c. vůle ke smyslu
- d. tendence k aktualizaci a sebeuplatnění
- e. potřeba vyhnout se trestu

198. Který z následujících psychologů patří mezi představitele kognitivního přístupu k osobnosti?

- a. H. Sullivan
- b. A. Maslow
- c. C. Rogers
- d. V. Frankl
- e. G. Kelly

199. Jak lze ve shodě s teorií S. Freuda charakterizovat superego?

- a. zdroj primitivních a agresivních impulzů
- b. zvnitřněné rodičovské příkazy a hodnoty
- c. vědomé rozhodování o uspokojování impulzů
- d. zapomenuté a vytěsněné psychické obsahy
- e. neuspokojená přání především sexuálního charakteru

200. Nejvýstižnějšími determinantami osobnosti jsou...?

- a. biologické faktory
- b. výchova a společnost
- c. temperament a rysy
- d. dědičnost a fyzický potenciál člověka
- e. genetické a sociokulturní vlivy a jejich interakce

201. Co jsou archetypy v pojetí C. G. Junga?

- a. historické nevědomí
- b. imaginativní část duše
- c. praobrazy, které současné lidstvo zdědilo od dávných předků
- d. imaginativní část mysli
- e. obsahy individuálního nevědomí

202. Co představuje id ve struktuře osobnosti podle S. Freuda?

- a. předvědomí
- b. část osobnosti, která se řídí principem reality
- c. nejprimitivnější část osobnosti, která se řídí principem slasti
- d. reprezentaci hodnot a morálky společnosti
- e. část mysli, kterou si uvědomujeme

203. V teorii E. H. Eriksona a J. Marcii se rozlišují čtyři základní typy identit. Která z následujících možností obsahuje správnou charakteristiku tzv. dosažené identity?

- a. Člověk s dosaženou identitou si vytvořil prostřednictvím nápodoby konzistentní a stabilní představu o tom, kým je, a ve své životní pozici se cítí neotřesitelný.
- b. Člověk s dosaženou identitou se právě nachází ve fázi aktivního hledání, klade si otázky o sobě samém a svém vztahu k okolí, experimentuje s různými životními styly a pozicemi.
- c. Člověk s dosaženou identitou si připadá zralý, zaujal pevnou životní pozici, která však není výsledkem aktivního hledání, nýbrž automatického přijetí vlivů okolí.
- d. Člověk s dosaženou identitou si připadá zralý, zaujal pevnou životní pozici, která však není výsledkem aktivního hledání, nýbrž automatického přijetí vlivů okolí.
- e. Člověk s dosaženou identitou prošel obdobím aktivního hledání vlastního sebeurčení a následně zaujal svoji životní pozici, včetně přijetí životních hodnot.

204. Jakou vlastnost mají lidé, kteří ani v náročných stresových situacích neprojevují známky emočního či tělesného oslabení?

- a. rezistenci
- b. nezdolnost
- c. optimismus
- d. resilienci
- e. imunitu

205. Jaký je typický sled psychických reakcí po prožitém traumatu?

- a. šok – pasivita – úzkost a neklid
- b. pasivita – šok – agrese
- c. šok – pasivita – agrese
- d. pasivita – šok – úzkost a neklid
- e. úzkost a neklid – pasivita – agrese

206. Jak se nazývá oblast behaviorální medicíny zkoumající vliv psychologických proměnných na imunitní soustavu?

- a. farmakopsychologie
- b. neuropsychologie
- c. farmakoimunologie
- d. psychoendokrinologie
- e. psychoneuroimunologie

207. Která z uvedených dvojic správně spojuje psychologickou teorii s vysvětlením interindividuálních rozdílů v reakcích na stres?

- a. rozdíly jsou způsobeny aktivací nevědomých konfliktů – kognitivní teorie
- b. rozdíly vznikají následkem klasického podmiňování – kognitivní teorie
- c. rozdíly jsou způsobeny tím, že lidé úzkostněji reagují na situace, které pro ně byly stresující v minulosti – behaviorální teorie
- d. míra optimismu ovlivňuje efektivitu vyrovnání se se stresem – psychoanalytická teorie
- e. rozdíly jsou způsobeny tím, že lidé s negativním náhledem hůře zvládají stres – behaviorální teorie

208. Který způsob chování je typický pro osobu typu A?

- a. dokáže pracovat bez nervozity
- b. netrpí pocitem nedostatku času
- c. je trpělivá a málokdy se rozčílí
- d. nutí se ke stále vyšším výkonům
- e. dokáže bez výčitek odpočívat

209. Co označuje termín hostilita?

- a. nepřátelské ladění člověka
- b. schopnost dobře zvládat stres
- c. vstřícné jednání vůči druhým
- d. náchylnost ke kardiovaskulárním onemocněním
- e. časté změny nálad

210. Jak označujeme proces, kterým se člověk snaží vyrovnávat se stresovými stavy?

- a. vyrovnávání
- b. sebeovládání
- c. zvládání
- d. emoční regulace
- e. aktivace

211. Který z následujících postupů patří mezi strategie zvládnání zaměřené na problém?

- a. tělesné cvičení a pohyb
- b. vybití vzteku
- c. změna vlastních cílů
- d. svěření se příteli
- e. požívání alkoholu či drog

212. K čemu se využívá technika biofeedbacku?

- a. ke zvyšování fyzické zdatnosti
- b. k nácviku rozpoznávání typů stresových situací
- c. k trénování schopnosti rozeznávat vlastní emoce
- d. k nácviku kontroly určitých aspektů fyziologických stavů
- e. k vytváření méně stresového prostředí

213. Která porucha se projevuje následujícími symptomy: odtržení od každodenního života; opakované prožívání události; nadměrná ostražitost; pocity viny?

- a. akutní stresová porucha
- b. závažná úzkostná porucha
- c. posttraumatická stresová porucha
- d. generalizovaná úzkostná porucha
- e. neurotická porucha

214. Co je to naučená bezmocnost?

- a. nečinnost způsobená ztrátou životní energie
- b. neschopnost uvažovat ve stresové situaci o alternativních řešeních problému
- c. pocit vznikající následkem neúspěšných sociálních interakcí
- d. bezradnost v nové, neznámé situaci
- e. apatie a deprese způsobená zkušenostmi s událostmi, nad nimiž nemá člověk kontrolu

215. Působením kterého z typických znaků stresoru je rozvinuta naučená bezmocnost?

- a. neovlivnitelnost
- b. neovlivnitelnost
- c. neměnnost
- d. výrazná životní změna
- e. vnitřní konflikt

216. Jaká fyziologická reakce se odehrává v těle v reakci na stres?

- a. játra začnou ukládat cukr do zásoby
- b. vylučují se serotonininy
- c. rozšiřují se povrchové cévy
- d. do krve se vyplavují hormony přeměňující tuky na cukry
- e. snižuje se produkce červených i bílých krvinek

217. Která mozková struktura řídí stresovou reakci?

- a. mozeček
- b. prodloužená mícha
- c. hypotalamus
- d. retikulární formace
- e. amygdala

218. Které dvě neuroendokrinní soustavy jsou aktivovány v reakci na působení stresoru?

- a. sympatická nervová soustava a adrenokortikální soustava
- b. parasympatická nervová soustava a adrenokortikální soustava
- c. autonomní nervová soustava a parasympatická soustava
- d. sympatická nervová soustava a enterická nervová soustava
- e. parasympatická nervová soustava a enterická nervová soustava

219. Jaké jsou tři fáze obecného adaptačního syndromu?

- a. poplach – rezistence – vyčerpání
- b. poplach – aktivace – útěk
- c. stresor – aktivace – vyčerpání
- d. aktivace – útok – útěk
- e. stresor – poplach – vyčerpání

220. Co platí o psychosomatickém onemocnění?

- a. lidé s psychosomatickým onemocněním nejsou ve skutečnosti nemocní
- b. vědci potvrdili vztah mezi způsobem zvládnání stresu a specifickými chorobami
- c. je méně závažné než onemocnění vzniklé z jiných, fyziologických, důvodů
- d. předpokládá se, že významnou roli v jejich vzniku hrají emoce
- e. stres nemůže přispět k rozvoji fyziologického onemocnění

221. Jaká je funkce obranných mechanismů osobnosti?

- a. pomáhají nám vytvářet si názor na svět a utřídit rozmanité informace, které každý den přijímáme
- b. orientují nás na cíle, které jsou pro nás z pragmatických důvodů výhodné
- c. pomáhají nám, abychom se cítili součástí sociální skupiny
- d. chrání nás před úzkostí, např. při ohrožení naší sebeúcty
- e. vyjadřují naše hodnoty nebo odrážejí naše sebepojetí

222. Když osoba začne náhle zažívat následující symptomy: bušení srdce, pocení, dezorientace, děs, strach ze smrti, ztuhnutí, o projevy jaké poruchy se s největší pravděpodobností jedná?

- a. agorafobie
- b. obsedantně-kompulzivní poruchy
- c. psychózy
- d. panické poruchy
- e. posttraumatické stresové poruchy

223. Do které skupiny poruch se řadí depresivní poruchy a bipolární poruchy?

- a. úzkostné poruchy
- b. poruchy nálad
- c. panické poruchy
- d. neurotické poruchy
- e. stresové poruchy

224. Jak se označuje ztráta schopnosti radovat se i v nejradostnějších situacích a neschopnost nalézt potěšení?

- a. hypomanie
- b. anhedonie
- c. cyklotymie
- d. abulie
- e. panika

225. Jak se označuje strach z míst, kde je možné uvíznout, nebo kde by se člověku obtížně dostávalo pomoci, např. přeplněné prostory, uzavřené prostory, z nichž je obtížné uniknout, být sám v otevřeném prostoru.

- a. úzkost
- b. ataque de nervios
- c. deneralizovaná úzkostná porucha
- d. sociální fobie
- e. agorafobie

226. Na základě kognitivní a behaviorální teorie existuje domněnka, že vyhýbavé chování a kompulze vznikají prostřednictvím jednoho ze základních typů učení. Kterého?

- a. klasické podmiňování
- b. habituace
- c. instrumentální podmiňování
- d. senzibilizace
- e. učení pozorováním

227. Na základě kognitivní a behaviorální teorie existuje domněnka, že fobie vznikají prostřednictvím jednoho ze základních typů učení. Kterého?

- a. instrumentální podmiňování
- b. habituace
- c. senzibilizace
- d. klasické podmiňování
- e. učení pozorováním

228. O které poruše osobnosti bychom mohli uvažovat při diagnostice ženy s následujícími symptomy: rychlé změny emocí a nálad, nestálost v sebepojetí, pocit vnitřní prázdnoty, sklony k impulzivnímu jednání a sebepoškození, několik pokusů o sebevraždu.

- a. sociální porucha osobnosti
- b. závislá porucha osobnosti
- c. panická porucha osobnosti
- d. histriónská porucha osobnosti
- e. hraniční porucha osobnosti

229. Poruchy autistického spektra mají společné tři typy deficitů. Které to jsou?

- a. kognitivní schopnosti; rituály; vývoj řeči
- b. sociální interakce; komunikace; aktivity a zájmy
- c. snížený intelekt; autostimulace; rituály
- d. mimořádné nadání; sociální interakce; rituály
- e. navazování očního kontaktu; komunikace; autostimulace

230. Jakým pojmem označujeme neodolatelná nutkání provést určité úkony nebo rituály, jejichž cílem je snížení úzkosti?

- a. kompulze
- b. obsese
- c. rituální myšlenky
- d. fobie
- e. paranoidní myšlenky

231. Které z těchto tvrzení o normalitě a abnormalitě chování není pravdivé?

- a. Abnormální chování, myšlenky nebo pocity jsou statisticky vzácné, a tedy odlišné od normy.
- b. Abnormální chování je to, které má nepříznivé důsledky pro jedince nebo společnost.
- c. Mezi normalitou a abnormalitou není žádný ostrý předěl či dělicí čára.
- d. Všechny kultury mají stejná měřítka, podle nichž posuzují přijatelné chování a způsoby myšlení.
- e. Představy o normalitě a abnormalitě se liší v různých dobách.

232. Jak se nazývá představa, kterou by většina lidí považovala za nesprávnou interpretaci skutečnosti?

- a. iluze
- b. obsese
- c. halucinace
- d. psychóza
- e. blud

233. Jak se nazývá smyslový prožitek, který se objevuje bez odpovídající stimulace z prostředí?

- a. iluze
- b. blud
- c. halucinace
- d. paobraz
- e. přenos

234. Depresivní poruchy charakterizují tyto soubory symptomů?

- a. eustresové a distresové
- b. pozitivní a negativní
- c. strach, agrese, životní energie, přejídání
- d. emoční, motivační, kognitivní, tělesné
- e. individuální a skupinové

235. Jakým pojmem označujeme neodbytné nežádoucí vtíravé myšlenky, obrazy nebo impulsy vzbuzující úzkost?

- a. kompulze
- b. rituální myšlenky
- c. asociální úzkosti
- d. fobie
- e. obsese

236. Jaký význam má v psychologii termín vulnerabilita?

- a. chorobný strach z pohlavních orgánů
- b. typ schizofrenie spojený s počátkem v dětství
- c. zvýšená tendence k závislostem
- d. náchylnost ke vzniku duševní poruchy
- e. statistický parametr testů inteligence týkající se jejich vnitřní skladby

237. Která z uvedených poruch nepatří mezi poruchy osobnosti?

- a. panická porucha osobnosti
- b. asociální porucha osobnosti
- c. hraniční porucha osobnosti
- d. závislá porucha osobnosti
- e. narcistická porucha osobnosti

238. Co znamená označení MKN-10 a DSM V?

- a. zkrácený název diagnostických kategorií
- b. zkrácený název pro úzkostné poruchy a schizofrenii
- c. klasifikační zkratka pro neurózu a psychózu
- d. označení nejmodernějšího testu inteligence
- e. zkrácený název pro klasifikaci nemocí a diagnostický manuál mentálních poruch

239. Jak označujeme neustálé zaobírání se stresory?

- a. fikcionalizace
- b. ruminace
- c. psychosomatizace
- d. markedness strategie
- e. projekce

240. Které z následujících tvrzení týkající se psychopatologie není pravdivé?

- a. Schizofrenie se vyskytuje ve všech kulturách a lidstvo sužuje přinejmenším posledních 200let.
- b. Asociální porucha osobnosti je ve starší literatuře známá pod termínem psychopatie nebo sociopatie.
- c. Panická porucha je charakteristická zvýšeným prožitkem úzkosti a často ji lidé prožívají v souladu s ohrožujícími myšlenkami typu: „umírám“, „zblázním se“, „není mi pomoci“.
- d. Schizofrenie má silné biologické základy, ale svou roli při rozvoji hraje i stres a specifické životní situace.
- e. Poruchy osobnosti jsou jedinci vrozené, a proto jsou terapeuticky v podstatě neovlivnitelné.

241. Jaký je nejpřesnější název pro epizody akutní a ochromující obavy nebo hrůzy?

- a. fobie
- b. deprese
- c. bipolární poruchy
- d. depersonalizace
- e. panické ataky

242. Kdo v 18. století udělal první kroky ke změně v přístupu a organizaci péče o lidi s duševním onemocněním?

- a. S. Freud
- b. E. Bleuler
- c. C. G. Jung
- d. P. Pinel
- e. Hippokrates

243. Kterému psychoterapeutickému přístupu je vlastní předpoklad, že psychické poruchy vznikají tehdy, když jiní lidé brání jedinci dosáhnout jeho vlastních možností?

- a. kognitivně-behaviorální terapie
- b. behaviorální terapie
- c. psychodynamická terapie
- d. humanistická terapie
- e. interpersonální terapie

244. Jak se nazývá terapeutická metoda, při níž se klient učí omezovat reakci na podněty vyvolávající strach či úzkost formou uvolňování?

- a. expozice in vivo
- b. zaplavení
- c. modelování
- d. selektivní posílení
- e. systematická desenzibilizace

245. Kterou z následujících možností nemůžeme řadit mezi společné rysy psychoterapeutických směrů?

- a. vztah mezi klientem a terapeutem
- b. osvojení účinnějších způsobů zvládnání
- c. důvěra ve vztahu
- d. možnost volně hovořit bez strachu z odsouzení
- e. zacílení na pochopení nevědomých motivů

246. Kterému psychoterapeutickému směru nejlépe odpovídá toto tvrzení: Pokud má nastat trvalá změna chování, musí člověk změnit svá přesvědčení?

- a. behaviorální terapie
- b. psychodynamická terapie
- c. kognitivně-behaviorální terapie
- d. humanistická terapie
- e. interpersonální terapie

247. Ke kterému psychoterapeutickému směru je možné přiřadit pojmy: facilitátor, empatie, vřelost, opravdovost?

- a. interpersonální terapie
- b. psychoanalytická terapie
- c. kognitivně-behaviorální terapie
- d. systemická terapie
- e. terapie zaměřená na člověka

248. Kdy byla objevena první psychofarmaka?

- a. 50. léta 19. století
- b. 90. léta 19. století
- c. přelom 19. a 20. století
- d. 20. léta 20. století
- e. 50. léta 20. století

249. Jak se souhrnně označují psychofarmaka ovlivňující symptomy schizofrenie?

- a. stimulancia
- b. neuroleptika
- c. antidepresiva
- d. anxiolytika
- e. benzodiazepiny

250. Která skupina psychofarmak z níže uvedených se nejčastěji používá při léčbě dětí trpících poruchou pozornosti s hyperaktivitou (ADHD)?

- a. stimulancia
- b. neuroleptika
- c. antidepresiva
- d. anxiolytika
- e. benzodiazepiny

251. Které z následujících tvrzení není pravdivé?

- a. Humanisticky zaměřený psychoterapeut klade důraz na tady a teď.
- b. Kognitivně-behaviorální terapie uznává, že myšlenky jsou důležitými faktory utvářejícími chování.
- c. Psychoanalytici jsou přesvědčeni, že změna chování je závislá na pochopení nevědomých motivů.
- d. Interpersonální terapie vychází z humanistického přístupu.
- e. Behaviorální terapie předpokládá, že maladaptivní chování představuje naučené způsoby zvládnání.

252. Pocity, které má pacient v průběhu psychoterapie ve vztahu k analytikovi, a které ve skutečnosti pramení ze vztahů k důležitým lidem v jeho životě, se nazývají...

- a. projekce
- b. propracování
- c. protipřenos
- d. interpretace
- e. přenos

253. Metodu testování nazvanou Q třídění (Q sort) používáme při diagnostice...

- a. inteligence
- b. speciálních schopností
- c. nadání
- d. schizofrenie
- e. osobnostních rysů

254. Která z následujících technik nepatří do kognitivně-behaviorální terapie?

- a. relaxační trénink
- b. hypnóza
- c. systematická desenzibilizace
- d. nácvik asertivity
- e. nácvik kontroly negativních a iracionálních myšlenek

255. Pro který terapeutický směr je charakteristický předpoklad, že člověk je největším odborníkem na sebe sama a své problémy?

- a. hypnoterapie
- b. neopsychoanalýza
- c. realitní terapie
- d. na klienta zaměřená terapie
- e. racionálně-emoční terapie

256. Základní atribuční chyba označuje:

- a. sklon přeceňovat vliv situace a okolí a podceňovat vliv osobnosti a charakteru
- b. sklon přeceňovat vliv aktuální nálady a podceňovat vliv temperamentu
- c. sklon přeceňovat vliv osobnosti a charakteru a podceňovat vliv situace a okolností
- d. sklon přeceňovat vliv temperamentu a podceňovat vliv aktuální nálady
- e. sklon přeceňovat vliv charakteru a podceňovat vliv temperamentu

257. V úkolech, které jsou zaměřené na pozornost, mají lidé horší výsledky, pokud mají jmenovat barvy, kterými jsou napsané názvy barev, ale nesouhlasně. Např. slovo „červená“ je vytištěno žlutou barvou. Tento jev se nazývá:

- a. Milgramův experiment
- b. základní atribuční chyba
- c. Trail making test
- d. Pauliho zkouška
- e. Stroopova interference

258. Sociální normy jsou...

- a. pevně daná a vymahatelná pravidla chování
- b. pravidla, která si osvojíme během primární socializace
- c. pravidla každé skupiny, která se mohou libovolně měnit podle zaměření skupiny
- d. implicitní či explicitní pravidla určující přijatelné chování a názory
- e. implicitní či explicitní pravidla určující sociální skupinu, do které člověk patří

259. Kdo se zabýval konformitou?

- a. I. Janis
- b. A. Schlesinger
- c. S. Asch
- d. S. Bem
- e. G. Kelly

260. Jestliže se člověk přizpůsobí společenským normám nebo typickému chování skupiny, aby byl skupinou přijat, jedná se o:

- a. normativní sociální vliv
- b. informační sociální vliv
- c. vliv menšiny
- d. konativní sociální vliv
- e. pluralistickou ignoranci

261. Co je referenční skupina?

- a. skupina, se kterou se nemusíme identifikovat
- b. skupina, do které spadáme (např. dle věku či pohlaví)
- c. skupina, se kterou se srovnáváme
- d. skupina, kam docházíme, ale nejsme jejím členem
- e. skupina, se kterou se identifikujeme

262. Kdo zavedl termín skupinové myšlení?

- a. A. Schlesinger
- b. I. Janis
- c. S. Milgram
- d. S. Asch
- e. S. Bem

263. Které z následujících tvrzení o vztahu mezi menšinovým a většinovým názorem v sociálních skupinách je platné?

- a. Ve shodě se skupinovou dynamikou je menšinový názor nakonec vždy vytlačen názorem, který zastává většina.
- b. Menšinový názor obvykle převáží, pokud je prezentován dostatečně tvrdě a nekompromisně.
- c. Menšinový názor může převážit, pokud je svými zastánci prezentován důsledně, ale bez projevů neústupnosti a arogance.
- d. Funguje-li skupina zdravě, menšinové názory v ní vznikají nanejvýš jen krátkodobě.
- e. Určitý názor se stane vždy většinovým, pokud jej zastává člověk s vysokým postavením ve skupině.

264. Které z následujících tvrzení o změně výkonnosti jedince v přítomnosti druhých osob není pravdivé?

- a. Přítomnost druhých lidí, kteří pozorují jedince v plnění dobře nacvičených úkonů, vede obvykle ke zvýšení kvality výkonů.
- b. Při plnění úkolů, v nichž si člověk nevěří a které jsou nové, způsobuje pozorování druhými lidmi pokles výkonů.
- c. Pokud lidé vedle sebe plní stejné úkoly a mohou se přitom vzájemně pozorovat, jejich výkony jsou obvykle vyšší, než když jsou osamotě.
- a. Výkony jedince se spíše zvýší, pokud plní v přítomnosti druhých jednodušší úkoly nebo pokud vykonává stejný úkol jako ostatní.
- b. Přítomnost cizích lidí nemá na kvalitu výkonů jedince žádný vliv – výkony jsou ve všech situacích stejné, jako kdyby byl člověk o samotě.

265. Co znamená pojem deindividuace?

- a. Fenomén, při němž si jedinec výrazně uvědomuje a prožívá své místo v sociální skupině.
- b. Fenomén, při němž u jedince dochází v situaci potlačení osobní identity k oslabení smyslu pro odpovědnost.
- c. Jev, kdy se jedinec v důsledku posílení prožitku self chová racionálněji, než je pro něj obvyklé.
- d. Jev, kdy se jedinec v důsledku posílení prožitku self chová racionálněji, než je pro něj obvyklé.
- e. Fenomén, při němž se u jedince v důsledku intenzivnějšího prožívání self sníží jeho zábrany vůči impulzivnímu chování.

266. Co vyplynulo ze známého experimentu S. Asche, kdy pokusné osoby určovaly délku podnětových úseček?

- a. Správné vnímání délky úseček závisí na pohlaví, úrovni zrakového vnímání a únavě.
- b. Vnímání přímo úměrně souvisí s počtem přítomných osob v dané situaci – čím více osob, tím správnější a přesnější odpověď.
- c. Pokud si jedinec může zvolit místo a polohu, odkud bude úsečky vnímat, pravděpodobnost správných odpovědí se zvyšuje.
- d. Odpovídá-li jedinec ve skupině dalších osob, bude silně ovlivněn názory ostatních, a to až do té míry, že jejich (nesprávnou) odpověď přijme za svoji.
- e. Přesnost vnímání roste v závislosti na tréninku – čím častěji jsou lidé vystaveni shodné testové situaci, tím dochází k správnější a přesnější odpovědi.

267. Který z následujících počínů lze připsat P. Zimbardovi?

- a. přínos k vysvětlení vlivu menšiny
- b. klasický výzkum konformity
- c. teorii sebepercepce, kterou navrhl jako alternativu k Festingerově teorii kognitivní disonance
- d. stanfordskou vězeňskou studii
- e. koncepci základní atribuční chyby

268. G. Le Bon se zabýval mj. otázkou...

- a. kognitivní disonance
- b. chování člověka při spolupráci v malých skupinách
- c. chování člověka v davu
- d. polarizace názorů při skupinové debatě
- e. vzniku intimních vztahů mezi lidmi

269. Čím je charakterizován fenomén rozložení zodpovědnosti?

- a. Jedinec má pocit, že je přítomen sám a všechna odpovědnost za situaci je rozložena pouze na něj.
- b. Jedinec ví o přítomnosti dalších lidí a je přesvědčen, že zodpovědnost nespadá jen na něj, ale i na ty druhé.
- c. Jedinec ví o přítomnosti dalších lidí a rozložil odpovědnost za řešení situace na sebe a několik spolehlivých osob.
- d. Jedinec neví o přítomnosti dalších lidí, ale nevnímá se jako kompetentní pro řešení situace.
- e. Skupina se společně dohodne na řešení situace a na tom, kdo bude řešit kterou část problému.

270. Součástí kterého z obecnějších témat je jev nazývaný sociální facilitace?

- a. komunikace
- b. poslušnost vůči autoritě
- c. kauzální atribuce
- d. agrese
- e. sociální vliv

271. Pravděpodobnost toho, že přihlízející pomůže druhé osobě v nouzi...

- a. roste s počtem přihlízejících osob
- b. roste, pokud jsme přesvědčeni, že ostatní situaci nepovažují za závažnou
- c. roste, pokud pomoc potřebuje člověk pod vlivem alkoholu
- d. roste tím více, čím méně je přihlízejících osob
- e. roste, pokud vidíme, že nikdo z ostatních přítomných se nechystá k poskytnutí pomoci

272. Ve slavném výzkumu S. Milgrama týkajícím se následování autority byly identifikovány faktory zvyšující tendenci k poslušnosti. Který z následujících faktorů mezi ně nepatří?

- a. respektování sociálních norem (např. snaha dodržet jednou dané slovo)
- b. přítomnost nebo kontrola zadavatelem úkolu
- c. ideologické ospravedlnění (např. dokončení úkolu v zájmu vědy)
- d. bezprostřední vazba mezi osobou a důsledky jejích činů
- e. neosobní vztah k oběti

273. Pokud se člověk vyskytuje v přítomnosti druhých osob a dojde k situaci, kdy je nutné zasáhnout a pomoci, často nastává tzv. rozložení odpovědnosti. O jaký jev se jedná?

- a. Skupina se společně shodne na řešení situace a na tom, jak si rozdělí zodpovědnost za řešení dílčích úkolů.
- b. Jedinec se snaží před ostatními předvést v nejlepším světle, a proto se ujímá iniciativy.
- c. Skupina rozhodne, kdo z členů je kompetentní zasáhnout, ostatní jen přihlížejí.
- d. Jedinec je přesvědčen, že zodpovědnost nepadá jen na něj, ale i na ty druhé, a proto váhá s reakcí.
- e. Jedinec nechce situaci řešit sám, a proto žádá ostatní, aby se zapojili a přijali část zodpovědnosti.

274. Prvním, kdo sledoval a popsal jev sociální facilitace, byl...

- a. F. H. Allport
- b. R. Zajonc
- c. L. Festinger
- d. R. La Pierre
- e. N. Triplett

275. Efekt pořadí znamená, že...

- a. první informace, kterou dostanete, má největší vliv na celkový dojem
- b. poslední informace, kterou dostanete, má největší vliv na celkový dojem
- c. nezáleží na pořadí prezentovaných informací
- d. informace, které jsou prezentovány ve středu výčtu, mají největší vliv na celkový dojem
- e. každá prezentovaná položka má stejný vliv na celkový dojem

276. Podrobnější rozdělení lásky, tzv. triangulární teorii lásky, nabízí...

- a. L. Festinger
- b. H. S. Sullivan
- c. R. Sternberg
- d. J. Dollard
- e. H. H. Kelley

277. Triangulární teorie lásky vyděluje tři složky lásky. Jsou to...

- a. pud, zvyk a ideál
- b. sex, věrnost a volnost
- c. náklonnost, oddanost a cit
- d. přátelství, blízkost a vzrušení
- e. intimita, vášně a oddanost

278. Atribuce označuje...

- a. vědomé pokusy člověka vyvodit příčiny nálady jiného člověka
- b. intuitivní pokusy člověka vyvodit příčiny určitého jednání
- c. nevědomé pokusy člověka vyvodit příčiny vlastností jiného člověka
- d. nevědomá snaha o propojení charakteristik temperamentu a charakteru v chování člověka
- e. intuitivní pokusy člověka pochopit osobnost druhého skrze jeho činy

279. Při základní atribuční chybě přehlízíme...

- a. kauzální vliv postoje
- b. vliv charakteru člověka
- c. vliv aktuální nálady
- d. kauzální vliv situací
- e. vliv pohlaví

280. Persvazivní komunikace je komunikace zaměřená na...

- a. zklidnění situace
- b. zjišťování informací
- c. pochopení
- d. zjišťování příčin
- e. přesvědčování

281. Model pravděpodobnosti zpracování je...

- a. jednou z nejvýznačnějších teorií přesvědčování
- b. významnou teorií v rámci kognitivní psychologie
- c. způsob, jakým zpracováváme a uchováváme informace v mozku
- d. jeden ze způsobů zpracování emocí
- e. významnou teorií v oblasti učení

282. Chování nejlépe predikují postoje založené na...

- a. přečtení informace
- b. vyslechnutí informace
- c. přímé zkušenosti
- d. sdílené zkušenosti s blízkým člověkem
- e. opakování

283. Postoj se skládá ze tří složek. Jsou to:

- a. cíl, intence a logika
- b. fyziologická, kognitivní a behaviorální
- c. emoce, motivace a pozornost
- d. výkon, motivace a aspirace
- e. kognitivní, afektivní a behaviorální

284. Postoje nejlépe predikují chování, jestliže... (označte, co neplatí)

- a. jsou silné
- b. mají úzký vztah k predikovanému chování
- c. jsou založeny na přímé zkušenosti
- d. jsou důsledné
- e. jsou implicitní

285. Efekt pouhého vystavení zkoumal:

- a. D. Rubin
- b. J. W. Brehm
- c. A. Aron
- d. R. Zajonc
- e. S. Asch

286. Která z následujících možností nepatří mezi základní determinanty interpersonální přitažlivosti?

- a. tělesná atraktivita
- b. obeznámenost
- c. blízkost
- d. podobnost
- e. stejnost

287. Který z následujících výroků týkajících se toho, jak si rodiče dělají starosti o chování dětí v souladu s genderovou rolí, je pravdivý?

- a. Otcové a matky reagují stejně na zjištění, že se jejich děti – bez ohledu na pohlaví – účastní agresivní hry.
- b. Otcové neprojevují žádnou starost, když se jejich dcery zapojují do agresivní „klučičí“ hry.
- c. Matky projevují větší starost než otcové, když se jejich dcery zapojují do agresivní „klučičí“ hry.
- d. Otcové projevují větší starost než matky, když si jejich synové hrají s „holčičími“ hračkami.
- e. Matky obecně více podporují u dětí zachování genderových rolí než otcové.

288. Který z následujících postupů není součástí deskriptivní statistiky?

- a. rozdělení zjištěných hodnot podle četností
- b. určení statistické významnosti rozdílu mezi soubory
- c. výpočet střední hodnoty
- d. vytvoření histogramu
- e. výpočet směrodatné odchylky pro daný soubor

289. Jaké jsou obvykle užívané střední hodnoty?

- a. modus, medián, směrodatná odchylka
- b. modus, medián, aritmetický průměr
- c. rozptyl, medián, aritmetický průměr
- d. směrodatná odchylka, rozptyl, modus,
- e. směrodatná odchylka, rozptyl, aritmetický průměr

290. Co platí o Gaussově křivce?

- a. zešikmené rozložení skóre
- b. je asymetrická
- c. všechny tři míry střední hodnoty jsou totožné
- d. má tvar hyperboly
- e. obvykle vzniká, pokud zaneseme malé množství dat do histogramu

291. Který výrok o mírách variace je pravdivý?

- a. vypovídají o reprezentativnosti průměru
- b. vyjadřují míru rozptýlení skóre kolem nuly
- c. je-li variace velká, lze průměr považovat za reprezentativní
- d. nepatří mezi ně například rozpětí a rozptyl
- e. mají nižší informační hodnotu než střední hodnoty

292. Jaké je rozpětí pro následující hodnoty 3, 6, 4, 3, 5, 3, 4?

- a. 3
- b. 3–6
- c. 4
- d. 2–7
- e. 4–5

293. Jaký je vztah mezi rozptylem a směrodatnou odchylkou?

- a. rozptyl je druhou odmocninou směrodatné odchylky
- b. směrodatná odchylka je druhou mocninou rozptylu
- c. směrodatná odchylka je druhou odmocninou rozptylu
- d. směrodatná odchylka je třetí mocninou rozptylu
- e. rozptyl je třetí odmocninou směrodatné odchylky

294. Průměrné skóre populace studentů v testu je 100, standardní odchylka je 10. Jaký je standardní skóre studenta, který má skóre 115?

- a. -1,5
- b. 2,5
- c. -2,5
- d. 1,5
- e. 1

295. Kolik % hodnot spadá do intervalu (-2; 2) standardní odchylky u normálního rozdělení?

- a. 54 %
- b. 68 %
- c. 86 %
- d. 95 %
- e. 99 %

296. Jaké jiné označení je obvykle používáno pro tzv. Gaussovu křivku, která zobrazuje matematickou představu ideálního rozložení spojité veličiny?

- a. marginální rozdělení
- b. normální rozdělení
- c. křivka pravděpodobnosti
- d. normální křivka
- e. chybová pravděpodobnost

297. Které z následujících tvrzení o korelaci je pravdivé?

- a. Pokud mezi proměnnými existuje vztah, nabývá korelace hodnoty 0.
- b. Korelace vysvětluje příčinný vztah mezi proměnnými x a y – ukazuje, jaká je kauzalita mezi nimi.
- c. Korelace představuje sílu příčinných vazeb mezi třemi a více proměnnými.
- d. Korelační analýza je základní a nutnou statistickou procedurou, která se provádí na všech typech dat.
- e. Dokonalá korelace nabývá hodnoty 1, nebo -1.

298. Co je modus?

- a. aritmetický průměr všech hodnot souboru
- b. hodnota, kterou má položka přesně uprostřed souboru
- c. rozdíl mezi nejnižší a nejvyšší hodnotou v souboru
- d. hodnota, která se v souboru vyskytuje nejčastěji
- e. aritmetický průměr vybraných hodnot ze souboru

299. Co znamená tvrzení „Test je reliabilní“?

- a. Test poskytuje výsledky, na které se můžeme spolehnout a nemusíme již použít další nástroj měření.
- b. Test poskytuje opakovatelně konzistentní výsledky.
- c. Skór získaný v testu koreluje s jiným vnějším jevem.
- d. Test neprokázal stabilitu v čase.
- e. Test je nevhodný k psychologické diagnostice.

300. Interval, do něhož jsou seskupeny skóry v rozdělení četností, nazýváme pojmem?

- a. otevřený interval
- b. uzavřený interval
- c. interval clusteru
- d. skupinový interval
- e. třídni interval

301. Jaký typ zobrazení rozdělení četností je nejčastěji používán v psychometrické praxi?

- a. polygon
- b. Gaussova křivka
- c. histogram četností
- d. zobrazení síly testu na diagonále
- e. sloupcový graf

302. Pojem medián se v psychologické statistice rozumí...

- a. aritmetický průměr
- b. vážený průměr
- c. harmonický průměr
- d. skóry položek pohybující se ve středním intervalu
- e. skór prostřední položky

303. Pojem střední hodnota označuje...

- a. aritmetický průměr
- b. vážený průměr
- c. reprezentativní/středový bod na škále
- d. medián a body kolem něj na škále
- e. modus

304. Jakým způsobem nejlépe seskupit položky nezpracovaných dat, které chceme statisticky analyzovat?

- a. do kartouzské soustavy prvků
- b. do rozdělení četností
- c. t-testem
- d. z-skórem
- e. vypočítáním p hodnot

305. Mírou variace rozumíme...

- a. míru zešikmení Gaussova rozložení v klasickém zobrazení
- b. míru rozptýlení skórů kolem průměru
- c. míru poměru polohy mezi modem, mediánem a průměrem
- d. průměr hodnot: modus, medián, průměr
- e. skóry položek pohybující se ve středním intervalu

306. Míra variace je v psychometrii důležitá, protože...

- a. určuje reprezentativnost průměru a měřítko variability mezi velikostmi
- b. určuje reprezentativnost průměru a střední hodnotu
- c. určuje variabilitu mezi velikostmi a rozptyl velikostí
- d. určuje modus, medián, průměr
- e. určuje modus a reprezentativnost průměru

307. Kterým řeckým písmenem matematicky označujeme směrodatnou/standartní odchylku?

- a. λ
- b. σ
- c. Σ
- d. Ψ
- e. Ω

308. Označte vzorec pro výpočet standartní/směrodatné odchylky.

- a. $\sigma = \sqrt{\frac{\sum r*d}{N}}$
- b. $d^2 = \sqrt{var(X)}$
- c. $s = \sqrt{var(X)}$
- d. $\sigma = \sqrt{\frac{\sum d^2}{N}}$
- e. $s = \frac{1}{N-1}$

309. Shodným označením pro proces interpretace statistických dat je...

- a. statistická projekce
- b. psychická indukce
- c. statistická indukce
- d. projekce vzorku
- e. vztah populace a vzorku

310. Proč je důležité rozlišovat mezi populací a vzorkem při statistickém zpracování psychologických dat?

- a. výběr dostupného vzorku v populaci
- b. eliminace chyby druhého typu
- c. potvrzení chyby prvního typu
- d. výběr základního vzorku
- e. výběr nepředpojatého (náhodného) výběru vzorku

311. Při normálním rozložení dat je většina položek v grafu v oblasti...

- a. intervalu přibližně (-3;3)
- b. intervalu přibližně (-1;0)
- c. blízkosti velikosti standardní odchylky
- d. blízkosti mediánu
- e. blízkosti průměru

312. Při klasifikaci které poruchy je používán pojem spasticita?

- a. poruchy pozornosti
- b. dětské mozkové obrny
- c. kórtavosti
- d. afázie
- e. specifické poruchy učení

313. Jak se obecně nazývá asymetrie párových orgánů, např. přednostní užívání jedné z párových končetin nebo smyslových orgánů?

- a. pravolevá orientace
- b. pravolevé myšlení
- c. párová preference
- d. lateralita
- e. polohocit

314. Existují různé příčiny postižení, které vznikají v odlišných vývojových obdobích. Které z následujících přiřazení období a konkrétní příčiny není pravděpodobné?

- a. prenatální období: chromozomální aberace
- b. postnatální období: infekční onemocnění matky
- c. prenatální období: intoxikace matky
- d. perinatální období: přidušení pupeční šňůrou
- e. postnatální období: deprivace

315. Které z následujících přiřazení oboru speciální pedagogiky a druhu postižení není správné?

- a. oftalmopedie – zrakové postižení
- b. logopedie – vady a poruchy řeči
- c. psychopedie – sociální deviace
- d. surdopedie – sluchové postižení
- e. somatopedie – tělesné a zdravotní postižení

316. Jaké jsou nejčastější příčiny specifických poruch učení?

- a. úrazy a závažná onemocnění
- b. nevhodná výchova a psychická zátěž jedince
- c. užívání návykových látek matky během těhotenství
- d. snížená inteligence
- e. dědičnost a jemné poškození centrální nervové soustavy před nebo během porodu

317. Který pojem nesouvisí se spastickými formami dětské mozkové obrny?

- a. diparéza
- b. dyskineze
- c. hemiparéza
- d. paraplegie
- e. hemiplegie

318. U které diagnózy se objevuje stav označovaný jako aura?

- a. demence
- b. DMO
- c. autismus
- d. epilepsie
- e. ADHD

319. Co znamená zkratka CAN?

- a. porucha řečového centra v mozku
- b. syndrom týraného a zneužívaného dítěte
- c. stav kognitivní deprivace
- d. centrum alkoholové závislosti
- e. dlouhodobě narušené vztahy v rodině

320. Které odvětví speciální pedagogiky se zabývá poruchami chování a sociálními deviacemi?

- a. speciální pedagogika osob s kombinovaným postižením
- b. speciální pedagogika osob s dílčími nedostatky
- c. psychopedie
- d. etopedie
- e. surdopedie

321. Jaký je nejpřesnější význam tvrzení: Etiologie poruch má multifaktoriální povahu?

- a. Poruchy se projevují současně v různých oblastech.
- b. Poruchy se vyskytují u různých skupin osob s odlišnými charakteristikami.
- c. Poruchy jsou způsobeny kombinací několika příčin.
- d. Poruchy lze diagnostikovat výhradně za použití několika různých nástrojů.
- e. Poruchy vznikají v prenatalním období, kdy došlo k souběhu genetických a vnějších negativních podmínek.

322. Co je pseudooligofrenie?

- a. Zastaralé označení pro osoby s duševní poruchou nebo mentální retardací.
- b. Označení pro nejtěžší typy psychických onemocnění.
- c. Označení osob s vrozeným nedostatkem kognitivních schopností.
- d. Označení pro tzv. nepravou mentální retardaci, která není vrozená, ale vzniká v důsledku nepodnětného prostředí a zanedbání.
- e. Označení pro patologický stav projevující se zvláště rozdvojenou osobností, kdy jedna osobnost má intelekt v normě či nadprůměrný, zatímco druhá defektní.

323. Které z následujících přiřazení dílčí specifické poruchy učení a oblasti, v níž se projevuje, není správné?

- a. dyslexie – čtení
- b. dysgrafie – psaní
- c. dyskalkulie – počítání
- d. dyspinxie – kreslení
- e. dysortografie – porozumění textu

324. Co znamená ve speciálně-pedagogické praxi pojem kompenzace?

- a. postupy vedoucí k odstranění konkrétní vady či poruchy
- b. postupy usilující o zmírnění konkrétní poruchy a problémů z ní vyplývajících
- c. postupy podporující funkčnost narušené oblasti
- d. postupy posilující zapojení člověka do společnosti a tím i jeho seberealizaci
- e. postupy vedoucí ke zlepšení jiných funkcí, než je funkce porušená

325. Co to znamená, když se rodiče o dítě starají hyperprotektivně?

- a. Rodiče se o dítě nemohou starat kvůli nepříznivým přírodním podmínkám
- b. Dítěti je věnována nadměrná péče a zájem, což vede k nesamostatnosti
- c. Rodiče nedokážou dítěti zajistit uspokojení základních potřeb kvůli vlastní nezralosti
- d. Péče o dítě je nedostatečná, škodlivá nebo zcela chybí
- e. Rodiče mají na dítě nadměrné požadavky a kladou důraz na výkon

326. Který z následujících popisů nejlépe vystihuje dysfunkční rodinu?

- a. V rodině je zajištěn dobrý vývoj a prospěch dítěte
- b. V rodině se vyskytují problémy, které rodina dokáže sama řešit a neohrožují vývoj dítěte
- c. Výrazně narušená rodina, která neplní své základní funkce a dítěti škodí
- d. V rodině jsou vážně narušeny některé či všechny její funkce, rodina problémy nezvládá sama, vývoj dítěte je bezprostředně ohrožen
- e. V rodině jsou narušeny některé nebo všechny funkce, ale s podporou zvenčí je rodina dokáže kompenzovat bez ohrožení dítěte

327. Co se rozumí termínem sekundární viktimizace?

- a. Vystavení dítěte nadbytečné psychické zátěži v souvislosti s vyšetřováním trestného činu
- b. Nedostatek péče, který způsobuje vážnou újmu na vývoji dítěte.
- c. Psychické týrání dítěte v souvislosti se situací před rozvodem, při rozvodu a po rozvodu rodiče
- d. Nepřiměřené akty násilí na dítěti s následky v podobě tělesného zranění, trvalého poškození či úmrtí dítěte
- e. Rizikové chování dětí po odchodu z ústavní péče po dovršení věku 18 let

328. Která porucha spočívá ve vymýšlení či zveličování příznaků somatického či duševního onemocnění nebo postižení, v důsledku toho pak v opakování vyšetření či léčení v míře, která neodpovídá objektivní skutečnosti?

- a. Kannerův syndrom
- b. Hellerův syndrom
- c. Rettův syndrom
- d. Münchhausenův syndrom
- e. Aspergerův syndrom

329. Čím trpí dítě, které nemá dostatečně uspokojovanu potřebu citové jistoty a bezpečí?

- a. výchovným zanedbáváním
- b. sociální izolací
- c. fyzickým strádáním
- d. pocitem bezmocnosti
- e. psychickou deprivací

330. Co je nepravděpodobným důsledkem zneužívání?

- a. neschopnost partnerského soužití
- b. nedostatky v kognitivních procesech
- c. rozvoj duševních a behaviorálních poruch
- d. stigmatizace
- e. nápadné sexuální chování

331. Jak Škoda et al. charakterizuje pojetí poruch chování?

- a. Odchylky v oblasti sociálních vztahů, kdy jedinec je pouze omezeně schopen respektovat normy a psaná i nepsaná pravidla chování na úrovni odpovídající jeho věku.
- b. Vzorce chování, které jsou v dané sociokulturní normě nežádoucí, nechtěné, ale do značné míry přijatelné.
- c. Odchylky v oblasti sociálních vztahů, kdy jedinec není schopen respektovat normy a psaná i nepsaná pravidla chování v raném dětství.
- d. Vzorce chování, které jsou v dané sociokulturní normě nežádoucí, nechtěné nebo až nepřijatelné.
- e. Vzorce chování, které jsou v dané sociokulturní normě označovány jako sociálně patologické.

332. Čím je typická autoregulace vzhledem k projevům poruch chování?

- a. Autoregulace je nutná pro rozvoj schopnosti dodržovat společenská pravidla na základě rozvoje psychických předpokladů.
- b. Autoregulace pomáhá jedinci zvládat duševní napětí a resilienci vůči tenzi v náročných situacích.
- c. Autoregulace je do značné míry vázána na amygdalu, která je centrem hormonálního řízení těla.
- d. Jedinci s poruchami chování nejsou schopni autoregulace.
- e. Autoregulace je vrozená predispozice, kterou jedinci s poruchami chování nemají.

333. Které pocity jsou důležité z hlediska dosažení potřebných schopností autoregulace?

- a. méněcennosti a podřízení
- b. nadřazenosti a svědomí
- c. viny a svědomí
- d. tenze a viny
- e. viny a méněcennosti

334. Jaké obecné znaky nepatří mezi typické pro poruchy chování u dospívajících a dětí?

- a. nerespektování platné společenské normy
- b. chybějící svědomí a pocit viny
- c. nutkání k obsedantně-kompulzivnímu charakteru reakcí
- d. neschopnost navazovat a udržet přijatelné sociální vztahy
- e. bezohlednost vůči okolí, zaměřenost na uspokojování vlastních potřeb bez ohledu na druhé

335. Které biologické faktory se podílí na vzniku poruch chování?

- a. fylogeneze, temperament, charakter, abúzus rodičů
- b. genetické poruchy, chronická onemocnění, imunita, syndromy CAN, ADHD, ADD
- c. funkce amygdaly, limbický systém, pohlaví, hormonální řízení těla
- d. věk, temperament, sociální kognice
- e. pohlaví, věk, temperament, úroveň mentálních schopností, funkce CNS, syndromy LMD, ADHD a ADD

336. Které psychické faktory se podílí na vzniku poruch chování?

- a. tendence k abúzu drog a alkoholu, prosociální přístup v chování k druhým
- b. potřeba sounáležitosti, pocit bezpečí, saturace tenze
- c. vůle, motivace, postoje k asociálnímu chování ve společnosti
- d. pocit začlenění do sociální skupiny, potřeba bezpečí
- e. motivace, potřeba abnormální stimulace, potřeby bezpečí a lásky

337. Které sociální faktory se podílí na vzniku poruch chování?

- a. potřeba sounáležitosti, pocit bezpečí, saturace tenze
- b. rodina, vliv vrstevnických skupin, abúzus, prostředí
- c. motivace, potřeba abnormální stimulace, potřeby bezpečí a lásky
- d. vůle, motivace, postoje k asociálnímu chování ve společnosti
- e. rodina, vliv vrstevnických skupin, potřeba abnormální stimulace, saturace tenze

338. Který typ poruch chování se charakterizuje jako drobné společenské odchylky, které nejsou pro společnost závažné?

- a. asociální poruchy
- b. antisociální poruchy
- c. poruchy osobnosti
- d. disociální poruchy
- e. poruchy autistického spektra

339. Jak se také označuje porucha spočívající ve zneužívání psychoaktivní látky, při kterém dochází k poškození zdraví?

- a. akutní intoxikace
- b. reziduální stav
- c. syndrom závislosti
- d. odvykací stav
- e. škodlivé užívání

340. Co nepatří mezi diagnostická kritéria syndromu závislosti?

- a. amnestický syndrom po požití látky
- b. touha získat psychoaktivní látku
- c. zvýšená tolerance k účinku látky
- d. užívání navzdory škodlivým důsledkům
- e. látka je prioritou v hierarchii zájmů

341. Jak se označuje potřeba užívat látku k vyvolávání příjemných pocitů a k odstranění pocitů nepříjemných?

- a. emocionální závislost
- b. biologická závislost
- c. somatická závislost
- d. psychická závislost
- e. kognitivní závislost

342. Jaký popis nejlépe vystihuje tzv. rozhodné (krucální) stadium užívání alkoholu?

- a. Jedinec si uvědomuje, že pije jinak než ostatní. Alkohol mu přináší úlevu. Pije více a častěji.
- b. Nepřetržitá konzumace alkoholu narušuje sociální interakce s okolím. Jedinec není schopen fungovat ani s alkoholem ani bez něj.
- c. Jedincova tolerance stoupá, v důsledku časté konzumace narůstají konflikty, téměř pokaždé dochází k výpadkům paměti. Nad pitím chybí kontrola.
- d. Zvyšuje se tolerance vůči alkoholu, roste jeho spotřeba, klesá kontrola nad pitím a objevují se palimpsesty. Jedinec se stydí a má výčitky nebo své počínání racionalizuje.
- e. Tolerance vůči alkoholu se snižuje, jedinec se rychle opije, ale zároveň alkohol potřebuje. Vyskytují se stavy bezmocnosti, dochází k fyzickému i psychickému chátrání.

343. U které psychoaktivní látky se může při odvykacím stavu rozvinout tzv. delirium tremens?

- a. u kokainu
- b. u pervitinu
- c. u opia
- d. u toluenu
- e. u alkoholu

344. Která skupina psychoaktivních látek navozuje pocity uvolnění a útlumu a po jejich požití dochází ke zpomalení poznávacích funkcí?

- a. u kanabinoidů
- b. u organických rozpouštědel
- c. u opioidů
- d. u stimulantů
- e. u halucinogenů

345. Co je to craving?

- a. zvláště závažný odvykací stav
- b. stav vznikající při akutní intoxikaci
- c. terapeutická metoda
- d. bažení po psychoaktivní látce
- e. motivace k překonání závislosti

346. Spáchaný čin má většinou epizodický charakter, je mimořádným vybočením z dosavadní životní cesty, nedochází k recidivě. Který typ delikventního chování odpovídá sdělení?

- a. mentálně insuficientní typ
- b. socializovaný typ
- c. neurotický typ
- d. nesocializovaný typ
- e. deviantně socializovaný typ

347. Jedná se o typ, který lze z hlediska psychopatologie označit jako typ s poruchou osobnosti. Který typ delikventního chování odpovídá sdělení?

- a. neurotický typ
- b. mentálně insuficientní typ
- c. nesocializovaný typ
- d. deviantně socializovaný typ
- e. socializovaný typ

348. Tento typ je reprezentován jedincem, který si sociální normy skupiny, kterou reprezentuje, osvojil dobře, ale tyto normy jsou v rozporu s normami společnosti. Který typ delikventního chování odpovídá sdělení?

- a. socializovaný typ
- b. neurotický typ
- c. mentálně insuficientní typ
- d. nesocializovaný typ
- e. deviantně socializovaný typ

349. V čem spočívá problém v oblasti speciální pedagogiky a vymezení jeho pojmového aparátu v používání termínů, jako např. porucha, znevýhodnění, handicap?

- a. Postavení speciální pedagogiky jako samostatné vědy v rámci taxonomie společenských věd.
- b. Přejít z klasické testové teorie k pozitivismu.
- c. Přejít lékařský pojmový aparát, terminologie a symptomatologie, který je třeba nahradit pedagogickým.
- d. Nejasné uspořádání základních cílů, předmětu zkoumání a metod zkoumání speciální pedagogiky, jako vědy.
- e. Nedostatek kazuistik a kvalitativních studií v oboru.

350. Jakým způsobem lze dle S. Fishera a J. Škody definovat speciální pedagogiku?

- a. Pomocnou disciplínu, která se zabývá zákonitostmi výchovy, vzdělávání a rozvojem jedinců, kteří jsou znevýhodněni vůči většinové populaci v oblasti zdravotní a psychologické péče.
- b. Vědní obor, který se zabývá zákonitostmi výchovy, vzdělávání a rozvojem jedinců, kteří jsou znevýhodněni vůči většinové populaci v oblasti fyzické, psychické nebo sociální a nemají speciální výchovně vzdělávací potřeby.
- c. Vědní obor, který se zabývá zákonitostmi výchovy, vzdělávání a rozvojem jedinců, kteří jsou znevýhodněni vůči většinové populaci v oblasti fyzické, psychické nebo sociální a mají speciální výchovně vzdělávací potřeby.
- d. Vědní obor, který se zabývá zákonitostmi výchovy, vzdělávání a rozvojem jedinců, kteří jsou znevýhodněni vůči většinové populaci v oblasti poruch učení, chování v rámci prvního stupně podpory.
- e. Vědní obor, který se zabývá zákonitostmi výchovy, vzdělávání a rozvojem jedinců, kteří jsou znevýhodněni vůči většinové populaci v oblasti speciálních potřeb sluchově postižených.

351. Co je základním předmětem zkoumání oboru speciální pedagogika?

- a. Školy a jedinci v nich, kteří vykazují symptomy poruch chování, učení v rámci individuálních studijních plánů.
- b. Zavádění reformy v systému vzdělávání pro rušení speciálních základních škol.
- c. Skupiny či jedinci, kteří trpí smyslovým či pohybovým postižením a chtějí se uplatnit na trhu práce.
- d. Jedinci, kteří mají vzhledem ke svému znevýhodnění specifické potřeby v oblasti fyzické, psychické či sociální.
- e. Školská a pracovněprávní problematika osob trpících sociálním či zdravotním znevýhodněním po dokončení školní docházky.

352. Co je základním cílem oboru speciální pedagogika?

- a. Zařazení osob se zdravotním znevýhodněním do běžného vzdělávacího proudu.
- b. Finanční podpora osob se zdravotním, sociálním postižením a znevýhodněním.
- c. Dosažení alespoň částečné socializace znevýhodněného jedince s ohledem na charakter, rozsah a závažnost jeho znevýhodnění v oblastech fyzických, psychických či sociálních.
- d. Dosažení maximální možné míry socializace znevýhodněného jedince s ohledem na charakter, rozsah a závažnost jeho znevýhodnění v oblastech fyzických, psychických či sociálních.
- e. Rozšíření kompetencí neuronormativní populace o možnosti alternativní a augmentativní komunikace.

353. Jak se od sebe liší dílčí cíle a hlavní cíl speciální pedagogiky?

- a. Hlavní cíl speciální pedagogiky je holistický pohled na edukaci osob se zdravotním znevýhodněním, kdežto dílčí cíle se zaměřují na aktuální trendy v pedagogice.
- b. Dílčí cíle v sobě zahrnují kognitivní a osobnostní deficity jedinců, kdežto hlavní cíl je opomíjí.
- c. Dílčí cíle se zaměřují na pomoc dosažení nejvyššího možného stupně vzdělávání a rozvoje znevýhodněných osob, kdežto hlavní cíl spočívá ve zrovnoprávnění osob se specifickým postižením.
- d. Dílčí cíle se zaměřují a dosažení určitého stupně vzdělávání a rozvoje znevýhodněného jedince, případně dosažení změny postoje společnosti vůči znevýhodněným, hlavní cíl však na změnu postojů necílí.
- e. Hlavní cíl je komparovat možnosti edukace znevýhodněných jedinců, dílčí cíle poté dělíme na pookluzivní a antiinkluzivní směr v oblasti speciální pedagogiky jako vědy.

354. Jakým pojmem se označuje pro daného jedince nepříznivý stav nebo situace, který omezuje nebo znemožňuje plnění úloh, ztěžuje uplatnění a dosahování běžných společenských cílů?

- a. handicap
- b. defekt
- c. syndrom
- d. postižení
- e. porucha

355. Co je opakem snahy o úplné zapojení a začlenění handicapovaného jedince do společnosti?

- a. akomodace
- b. integrace
- c. asimilace
- d. segregace
- e. akceptace

356. Co je cílem speciální pedagogiky?

- a. třídít a klasifikovat poruchy a znevýhodnění
- b. integrace znevýhodněných jedinců do většinové společnosti
- c. asimilace handicapovaného jedince do většinové společnosti
- d. společenské oddělování jedinců se znevýhodněním
- e. popis jedinců se znevýhodněním a jejich handicapů

357. Jaký přístup k poruchám a handicapům převládá v současnosti?

- a. kategoriální
- b. lékařský
- c. dimenzionální – stupeň a rozsah handicapu
- d. zaměřený na konkrétní typy poruch a handicapů
- e. segregace lidí s handicapem

358. Z hlediska speciální pedagogiky jsou poruchy a znevýhodnění klasifikovány na základě tří východisek. Které to jsou?

- a. druh, schopnost seberealizace, stupeň
- b. stupeň, hloubka, druh
- c. doba vzniku, hloubka, schopnost seberealizace
- d. druh, integrace, stupeň
- e. druh, rozsah, doba vzniku

359. Která z následujících možností nepatří mezi prenatální teratogenní faktory?

- a. užívání léků
- b. chromozomální aberace
- c. vystavení extrémně vysokým teplotám
- d. virus zarděnek
- e. stres

360. Do které ze speciálně pedagogických kategorií znevýhodnění podle druhu lze zařadit specifické poruchy učení?

- a. poruchy tělesné
- b. poruchy mentální
- c. poruchy chování
- d. poruchy komunikace
- e. poruchy intelektu

361. Jaké je pořadí poruch chování na základě jejich společenské závažnosti (od nejméně závažné po nejvíce závažnou)?

- a. asociální, disociální, antisociální
- b. antisociální, disociální, asociální
- c. disociální, antisociální, asociální
- d. asociální, antisociální, disociální
- e. disociální, asociální, antisociální

362. Který z následujících pojmů se zpravidla nepojí s poruchami chování?

- a. disociální
- b. delikvence
- c. disociace
- d. asociální
- e. sankce

363. Jako oboustranné působení s cílem vzájemného přiblížení definujeme který z následujících pojmů?

- a. asimilace
- b. akomodace
- c. akceptace
- d. integrace
- e. adaptace

364. Co je obecným cílem speciálně pedagogické diagnostiky?

- a. Stanovení, zda je konkrétní vyšetřovaný (diagnostikovaný) jedinec předmětem zájmu speciální pedagogiky, či nikoliv.
- b. Rozpoznání handicapu, poruch chování a učení a jeho míra ohrožení v populaci.
- c. Nahrazovat nedostatky psychodiagnostického a klinického procesu v diagnostice pro lepší porozumění oblasti poruch chování, učení, tělesného a smyslového postižení.
- d. Co možná nejlépe a nejpečlivěji rozpoznat a charakterizovat konkrétní handicap, a to v oblasti fyzické, psychické a sociální.
- e. Hlavní cíl je komparovat možnosti edukace znevýhodněných jedinců, dílčí cíle poté dělíme na poinkluzivní a antiinkluzivní směr v oblasti speciální pedagogiky jako vědy.

365. Který z níže uvedených dílčích cílů není součástí speciálně pedagogické diagnostiky?

- a. Vymezení, které jevy do speciální pedagogiky patří obecně, co je předmětem jejího zájmu a co není.
- b. Stanovení, zda je konkrétní vyšetřovaný (diagnostikovaný) jedinec předmětem zájmu speciální pedagogiky.
- c. Rozpoznání a stanovení, zda je znevýhodnění, které již existuje, ve fázi začínající či vyvinuté (do jaké míry z hlediska fixace).
- d. Stanovení následných metod a postupů, které by ve svém důsledku vedly k odstranění, korekci a eliminaci handicapu.
- e. Identifikovat slabá místa v pedagogickém a edukačním procesu ve vztahu s poinkluzivní politikou v návaznosti na speciálně pedagogickou intervenci.

366. Jaké další vědní disciplíny spolupracují při speciálně pedagogické diagnostice z hlediska multidisciplinárního přístupu?

- a. lékaři, psychologové, učitelé z praxe a speciální pedagogové
- b. specialisté z řad speciálních pedagogů, psychologů, terapeuti, duchovní a sociální pracovníci, lékaři
- c. tlumočníci znakového jazyka, speciální pedagogové, lékaři a psychologové
- d. lékaři, speciální pedagogové, psychologové
- e. pouze lékaři, psychiatři a speciální pedagogové

367. Dílčí součásti speciálně pedagogické diagnostiky jsou:

- a. psychiatrické vyšetření dle manuálu MKN, speciálně pedagogické vyšetření, vyšetření specialistou (logoped, surdoped, apod.)
- b. sociálně a speciálně pedagogická diagnostika, lékařská diagnostika, návrhy řešení a případné intervence
- c. vstupní a závěrečné vyšetření
- d. vstupní diagnostické vyšetření, průběžné diagnostické vyšetření, závěrečná hodnotící zpráva a vyšetření
- e. průběžné diagnostické vyšetřování po celou délku života jedince

368. Jaký typ přístupu k edukaci dětí s postižením odpovídá následujícímu sdělení: Děti s postižením, nesplňující kritéria, která jsou nejčastěji institucionálně vymezena, se kompletně vyloučí z výchovně vzdělávacího procesu.

- a. integrace
- b. inkluze
- c. exkluze
- d. separace
- e. segregace

369. Jaký typ přístupu k edukaci dětí s postižením odpovídá následujícímu sdělení: Děti vstupující do vzdělávacího systému se rozdělují podle předem vymezených kritérií na určité podskupiny.

- a. segregace
- b. integrace
- c. inkluze
- d. separace
- e. exkluze

370. V.....vzdělávacích systémech nadále existují vedle sebe rozdílné podskupiny, ale děti s postižením mohou - s určitou podporou - navštěvovat běžné školy.

Která odpověď může být dosazena do sdělení?

- a. exkluzivních
- b. integrativních
- c. inkluzivních
- d. separativních
- e. segregativních

371. Nejmodernější trend v oblasti péče o jedince s postižením je...

Která z následujících odpovědí může být dosazena do sdělení?

- a. integrace
- b. exkluze
- c. segregace
- d. separace
- e. inkluze

372. Dopršení procesu inkluze můžeme nazvat termínem ...

Která z následujících odpovědí může být dosazena do sdělení?

- a. integrace
- b. exkluze
- c. různorodost je normální
- d. implementace
- e. segregace

373. Jaká je v současné době nejvýznamnější příčina tělesného postižení?

- a. dopravní nehody
- b. dětská mozková obrna
- c. školní úrazy
- d. epilepsie
- e. cukrovka

374. Jaký je dominantní příznak dyskinetické formy dětské mozkové obrny?

- a. náhlá a trvalá ztráta svalového napětí
- b. mimovolní pomalé kroutivé pohyby
- c. zvýšený svalový tonus
- d. částečné postižení dolních končetin
- e. spasmus šíjových a zádových svalů

375. K dětské mozkové obrně bývají typicky přidružena další postižení. Které postižení není typické?

- a. epilepsie
- b. mentální postižení
- c. poruchy řeči
- d. organické poruchy osobnosti
- e. smyslové poruchy

376. Co je to myopatie?

- a. porucha zraku způsobená funkční poruchou oka
- b. globální dysfunkce mozku
- c. zvýšený svalový tonus
- d. zhoršená koordinace v důsledku poruchy vnitřního ucha
- e. postižení svalového vlákna

377. Jaký je rozdíl mezi kvadruparézou a kvadruplegií?

- a. Kvadruparéza představuje úplné ochrnutí všech končetin, kvadruplegie částečné ochrnutí všech končetin.
- b. Kvadruparéza představuje ochrnutí všech končetin, přičemž hybnost horních končetin zůstává částečně zachována, u kvadruplegie jde o totéž, ale částečně zachována zůstává hybnost dolních končetin.
- a. Pojmy jsou totožné, dají se využívat jako synonyma.
- b. Pojmy jsou totožné, kvadruplegie je zastaralý pojem.
- c. Kvadruparéza představuje částečné ochrnutí všech končetin, kvadruplegie úplné ochrnutí všech končetin.

378. Diparéza znamená:

- a. úplné ochrnutí dolní části těla
- b. částečné vertikální ochrnutí těla
- c. úplné ochrnutí levé poloviny těla
- d. částečné ochrnutí dolní části těla
- e. úplné ochrnutí pravé poloviny těla

379. Které tvrzení o dětské mozkové obrně není pravdivé?

- a. Dětská mozková obrna je nevyléčitelné onemocnění.
- b. Poruchy hybnosti se objevují max. do čtvrtého roku života.
- c. U jedinců s dětskou mozkovou obrnou se neobjevují obtíže v psaní.
- d. U osob s dětskou mozkovou obrnou se můžou objevit vady řeči nebo opožděný vývoj řeči.
- e. Příznaky dětské mozkové obrny jsou značně individuální a mohou se v průběhu času měnit.

380. Co patří mezi základní charakteristické znaky spastické formy dětské mozkové obrny?

- a. porucha aktivní volní hybnosti, svalová hypotonie, stereotypní pohyby
- b. svalová hypertonie, echolálie, mentální postižení
- c. svalová hypotonie, poruchy paměti, echolálie
- d. porucha aktivní volní hybnosti, svalová hypertonie, stereotypní pohyby
- e. stereotypní pohyby, poruchy paměti, mentální postižení

381. „Při chůzi dochází ke křížení dolních končetin, předsouvání ramen, předklánění pánve a trupu, našlapování na špičky“. Jak se tento typ chůze nazývá a s jakým onemocněním se typicky pojí?

- a. špičková chůze – dětský autismus
- b. nůžkovitá chůze – dětská mozková obrna
- c. nekoordinovaná chůze – organická porucha osobnosti
- d. dystonická chůze – hypertenze
- e. klíšťková chůze – Münschhausenův syndrom

382. Který příznak není typický pro osoby s hemiparetickou formou dětské mozkové obrny?

- a. vynucené leváctví/praváctví
- b. jednostranné funkční postižení sluchu
- c. došlapování na špičky při chůzi
- d. psychické obtíže související s vnímáním vlastního těla
- e. zvýšení svalového tonu při vzrušení

383. Jedinec s tímto postižením má mimo jiné trup ohnutý dozadu, hlavu v tzv. opistotonním postavení, ruce zařaty v pěst a vytočeny vzápěstí, nohy a kyčle v chybném postavení, natažené, s vnitřní rotací. Jakému postižení tento popis nejlépe odpovídá?

- a. hemiplegie u dětské mozkové obrny
- b. epilepsie (příčemž je popsán akutní generalizovaný záchvat)
- c. kvadruparetická forma dětské mozkové obrny
- d. Duchennova svalová dystrofie
- e. stav po vrozeném rozštěpu páteře

384. Co to je a s jakým onemocněním se pojí tzv. Westův syndrom?

- a. infantilní spasmy, tzv. bleskové křeče – dětská mozková obrna
- b. paradoxní zhoršení příznaků v klidovém stavu – koktavost
- c. opakované a výrazně četné záchvaty panické ataky – sociální fobie
- d. chybná interpretace sluchových vjemů – nedoslýchavost
- e. zúžení až neprůchodnost dýchacích cest – astma

385. Jaký je rozdíl mezi idiopatickou a symptomatickou epilepsií?

- a. Idiopatická epilepsie vzniká v důsledku přímého poškození mozku, symptomatická vzniká jako druhotné ovlivnění mozku u nemocícentrální nervové soustavy nebo metabolických poruch.
- b. Idiopatická epilepsie vzniká v důsledku onemocnění mozku nebo centrální nervové soustavy, symptomatická nemá jasnou příčinu vzniku.
- c. Idiopatická epilepsie vzniká v důsledku onemocnění mozku, symptomatická je důsledkem jednání pacienta, které vede k patologickým změnám mozku (zejména v důsledku intoxikace).
- d. U idiopatické epilepsie nenalezneme patologické změny na mozku ani jiných orgánech a příčinou je pravděpodobně dědičná vlna, symptomatická se rozvíjí po poškození mozkové tkáně.
- e. Idiopatická epilepsie vzniká v důsledku vnějších vlivů, symptomatická v důsledku vnitřních dějů, které se týkají centrální nervové soustavy.

386. Který výrok o epilepsii je nesprávný?

- a. Pro epilepsii je charakteristická nadměrná elektrochemická aktivita částí mozku.
- b. Epilepsie je nejrozšířenější ze záchvatovitých onemocnění.
- c. Určitá dědičná vloha může být důvodem vzniku epilepsie.
- d. U většiny nemocných s epilepsií se první záchvaty objeví před dosažením dvaceti let věku.
- e. Epileptické záchvaty se objevují samovolně a nelze je vyprovokovat vnějšími vlivy.

387. U pacienta s epilepsií se jeho onemocnění manifestuje jako automatická bezmyšlenkovitá činnost: neúčelná gestikulace, pošklebování, pomlaskávání. Při záchvatu nereaguje na oslovení, nekomunikuje s okolím, ale neupadá do bezvědomí. O jaký typ epileptických záchvatů se jedná?

- a. generalizované tonicko-klonické záchvaty
- b. generalizované atonické záchvaty
- c. parciální záchvaty komplexní
- d. idiopatické (primární) záchvaty
- e. parciální kryptogenní záchvaty

388. Který projev není typický u generalizovaných tonicko-klonických epileptických záchvatů?

- a. náhlá ztráta svalového napětí
- b. ztráta vědomí
- c. křečovité napětí těla
- d. šubání končetinami
- e. přechodná zmatenost po záchvatu

389. Jaká je z nabízených výroků nejvhodnější první pomoc dítěti při generalizovaném tonicko-klonickém epileptickém záchvatu?

- a. Je nutné neprodleně volat linku 155 a postupovat podle pokynů zdravotnického personálu.
- b. Je nutné s dítětem navázat kontakt, ptát se, co se děje, chtít po dítěti, aby s námi během záchvatu komunikovalo a tím pádem neztratilo vědomí, což může být vážnou komplikací záchvatu.
- c. Měli bychom dopravit dítě do bezpečí, zajistit, aby se při záchvatu nezranilo (odstranit potenciálně nebezpečné předměty), položit dítě na zem nebo postel, uvolnit oděv (zejména u krku), zajistit, aby dítě nevdechlo sliny, objevuje-li se zvýšené slinění.
- d. Měli bychom dítě posadit, předklonit mu hlavu, na zátylek je možné položit studený obklad, v této poloze nechat záchvat odeznít, poté dítě nechat odpočinout, nenutit do činnosti.
- e. Není potřeba nic dělat (nejedná-li se o první záchvat), dítě s epilepsií je na záchvaty již zvyklé a dokáže jím projít samo, stačí dítě nechat v klidu a nevímat si ho.

390. Přečtete si následující stručný popis žáků prvního stupně ZŠ. Který žák by mohl podle popsaných příznaků trpět tzv. dětskou absencí?

- a. Pavel má ve škole velké problémy v chování, snadno se nechá od spolužáků vyprovokovat. Říká, že si nemůže pomoci, vždy se potom omlouvá.
- b. Jana se během výuky často „zasní“, na chvíli přestává reagovat a vnímat paní učitelku a nepracuje. Někdy jí poté paní učitelka musí dovysvětlit zadání úkolu.
- c. Alžběta má velké problémy se čtením. Má pocit, že se jí všechna písmenka motají dohromady, mamince doma říká, že písmenka špatně vidí, ale vyšetření zraku neprokázalo žádné obtíže.
- d. Maruška do školy nechce chodit. Bojí se paní učitelky, má strach, že na ní paní učitelka bude křičet. Často je tak napjatá, že z výuky získává jen velmi málo informací.
- e. Honzík je často ve škole nepřítomný a utíká mu učivo. Podle maminky je často nemocný, ráno ho bolí břicho, když má jít do školy, často má teplotu, rýmu a kašel.

391. Který výrok o alergii a astmatu je nesprávný?

- a. Zvažujeme-li u dítěte příčiny astmatického záchvatu, nelze vyloučit psychologické faktory, např. silné emoce.
- b. U žáka s alergií nebo astmatem se můžou objevit proměnlivé školní výsledky.
- c. Výskyt astmatu u dětí je zřetelně vyšší než u dospělých.
- d. Vhodným přístupem při edukaci žáků s alergií je bagatelizace zdravotních omezení a rizik.
- e. Obzvláště nebezpečné jsou tzv. celkové alergické reakce, které mohou nastat, např. po bodnutí včelou.

392. Optická neuritida, poruchy citlivosti, neuralgie trojklanného nervu, poruchy močení, poruchy sexuálních funkcí, únava, kognitivní a afektivní poruchy. S jakým onemocněním se nejčastěji pojí uvedené příznaky?

- a. afektivní bipolární porucha
- b. roztroušená mozkomíšni skleróza
- c. relabující-progredující nemoc
- d. astma bronchiale
- e. Alzheimerova demence

393. Jaký je rozdíl mezi mentální retardací a demencí?

- a. Zatímco mentální retardace genetického původu, demence vzniká působením environmentálních vlivů.
- b. Jde o totéž, není mezi nimi rozdíl.
- c. Zatímco mentální retardace je získaná, demence je vrozená.
- d. Zatímco mentální retardace postihuje schopnost adaptace, demence nikoliv.
- e. Zatímco mentální retardace je vrozená, demence je získaná.

394. Které z tvrzení o kvantitativním a kvalitativním hodnocení rozumových schopností je nepravdivé?

- a. Kvalitativní hodnocení umožňuje získat individuální klinický obraz.
- b. Kvalitativní znaky inteligence závisí na etiologii.
- c. Kvantitativní hodnocení poskytuje obecný odhad schopností jedince.
- d. Kvantitativní hodnocení rozumových schopností je dostatečným ukazatelem obtíží jedince.
- e. Kombinování kvantitativního a kvalitativního hodnocení rozumových schopností zvyšuje přesnost.

395. Jaká hodnota IQ je považována za hranici mentální retardace?

- a. IQ 50
- b. IQ 60
- c. IQ 70
- d. IQ 80
- e. IQ 85

396. Které z tvrzení o epidemiologii mentální retardace není pravdivé?

- a. Mentální retardací jsou postižena asi 3 % populace.
- b. Muži a ženy jsou postiženi v přibližně stejné míře.
- c. Největší procento lidí s mentální retardací je v kategorii lehkého stupně.
- d. Prevalence psychických poruch je mezi lidmi s mentální retardací 3–4krát vyšší.
- e. Středním stupněm poruchy trpí asi 50 % všech handicapovaných.

397. Na jakém základě vzniká Downův syndrom?

- a. porucha pohlavních chromozomů
- b. dědičné metabolické onemocnění
- c. chromozomální aberace
- d. infekční onemocnění
- e. působení teratogenních vlivů v těhotenství

398. Karel je dospělý, nicméně je schopen chápat jen základní souvislosti a vztahy, umí několik špatně artikulovaných slovních výrazů azvládá plnit jen několik pohybů. O jaký stupeň mentální retardace se v případě Karla pravděpodobně jedná?

- a. hluboká mentální retardace
- b. středně těžká mentální retardace
- c. těžká mentální retardace
- d. lehká mentální retardace
- e. nespecifikovaná mentální retardace

399. Která z následujících charakteristik neodpovídá typickým znakům řečového projevu lidí s mentální retardací?

- a. méně přesná výslovnost
- b. neverbální komunikace má malý význam
- c. omezená slovní zásoba
- d. jednoduchost vyjadřování
- e. potíže v pochopení celkového kontextu

400. Jedná se o specializované zařízení školské soustavy, které poskytuje diagnostické a další služby školám, rodičům a dalším subjektům, které se podílejí na edukaci a rozvoji dětí a mládeže s mentální retardací. Které ze zařízení nejlépe odpovídá tomuto popisu?

- a. pedagogicko-psychologická poradna
- b. základní škola speciální
- c. speciálně pedagogické centrum
- d. středisko výchovné péče
- e. školní poradenské pracoviště

401. Které z následujících tvrzení o mentální retardaci není pravdivé?

- a. Mentální retardace se projevuje nedostatečným rozvojem myšlení a řeči.
- b. Lidé s mentální retardací mají zhoršené schopnosti ovládat své vlastní emoce.
- c. Mentální retardace je trvalé postižení.
- d. Podporované formy uplatnění jsou jedinou možností pracovního uplatnění lidí s mentální retardací.
- e. Mentální retardace se projevuje obtížnější adaptací na běžné životní podmínky.

402. Které tvrzení nejpřesněji vysvětluje, co je to torpidní typ mentální retardace?

- a. Jedná se o typ poškození vývoje rozumových schopností vlivem mozkové hypoxie.
- b. Jedná se o typ mentální retardace vzniklý působením teratogenních vlivů v prenatalním věku.
- c. Jedná se o typ mentální retardace spojený s hyperaktivitou, dráždivostí, impulzivitou.
- d. Jedná se o typ mentální retardace spojený s poruchami vnímání a sníženou tolerancí k zátěži.
- e. Jedná se o typ mentální retardace spojený s těžkopádností, ulpívavostí, emocionálně dobrým laděním.

403. SPU je zkratka pro...

- a. speciální poruchy učení
- b. specializované poruchy učení
- c. specializované postupy učení
- d. specifické poruchy učení
- e. specifické postupy učení

404. Dyslexie bývá spojena s...

- a. lokalizací v temporálním laloku
- b. narušením frontálně-centrální oblasti
- c. ložiskem v parieto-okcipitálním laloku
- d. poruchou v parietálním laloku
- e. lokalizací ve frontálním laloku

405. ... se projevuje obecně narušeným vnímáním písmen a prostoru. Která z následujících odpovědí může být dosazena do sdělení?

- a. Dysgrafie
- b. Dysortografie
- c. Dyskalkulie
- d. Dyslexie
- e. Dyspinxie

406. ... se projevuje neschopností číst číslice, čísla, operační symboly. Která z následujících odpovědí může být dosazena do sdělení?

- a. Verbální dyskalkulie
- b. Praktognostická dyskalkulie
- c. Grafická dyskalkulie
- d. Lexická dyskalkulie
- e. Operační dyskalkulie

407. Co znamená termín pervazivní?

- a. závažné
- b. vzácné
- c. vývojové
- d. všeprostupující
- e. psychické

408. Pro jakou cílovou skupinu je určen program TEACCH?

- a. pro děti s poruchami chování
- b. pro děti se specifickými poruchami učení
- c. pro děti s autismem a problémy v komunikaci
- d. pro děti se syndromem CAN
- e. pro děti s tělesným postižením

409. Která z následujících poruch nepatří mezi pervazivní vývojové poruchy?

- a. Dětský autismus
- b. Rettův syndrom
- c. Aspergerův syndrom
- d. Atypický autismus
- e. Prader–Williho syndrom

410. Jaké jsou bazální diagnostické elementy (tzv. triáda postižení) u autismu?

- a. komunikace, abnormální nadání, stereotypní činnosti
- b. abnormální nadání, sociální interakce, představivost
- c. komunikace, sociální interakce, frustrační tolerance
- d. komunikace, sociální interakce, představivost
- e. abnormální nadání, sociální interakce, frustrační tolerance

411. Jaká dvojice odpovídá správnému přiřazení popisu funkčnosti k úrovni poruchy u autismu?

- a. nízkofunkční autismus – může se pojít s Aspergerovým syndromem
- b. středněfunkční autismus – mluví funkčně, v řeči se objevují zvláštnosti
- c. nízkofunkční autismus – intenzivní zaměření na úzké zájmy
- d. středněfunkční autismus – časté je sebezraňování a agrese
- e. vysokofunkční autismus – řeč se objevuje v podobě echolálie

412. Která pervazivní vývojová porucha je synonymem Kannerova syndromu?

- a. Dětský autismus
- b. Rettův syndrom
- c. Aspergerův syndrom
- d. Hellerův syndrom
- e. Prader–Williho syndrom

413. Který z následujících výroků je pravdivý o Rettově syndromu?

- a. Vyskytuje se pouze u chlapců.
- b. Jsou pro něj typické kroutivé pohyby nohou.
- c. Častou komorbiditou bývá porucha pozornosti.
- d. Hned od narození jsou patrné abnormality ve vývoji.
- e. Jedná se o poruchu zapříčiněnou genetickou mutací.

414. *Jedná se o velmi vzácnou poruchu. První symptomy se objevují po delším období normálního vývoje (cca 24 měsíců), kdy dochází k regresi nabytých dovedností. Jedinci jsou obvykle v pásmu těžké mentální retardace s nepříznivou prognózou.*

Kterou pervazivní vývojovou poruchu vystihuje následující popis?

- a. dětská desintegrační porucha
- b. dětský autismus
- c. Rettův syndrom
- d. Aspergerův syndrom
- e. atypický autismus

415. Které dvě oblasti nejsou na rozdíl od autismu narušeny u Aspergerova syndromu?

- a. emocionalita a vývoj řeči
- b. sociální interakce a emocionalita
- c. vývoj řeči a kognitivní funkce
- d. kognitivní funkce a emocionalita
- e. sociální interakce a kognitivní funkce

416. Vnímání stresu souvisejícího s událostí je nepřímo úměrné k...

- a. ...věku.
- b. ...počtu zvládnutých stresových událostí v životě jedince.
- c. ...počtu osob, které daná událost ovlivnila.
- d. ...úzkosti jedince.
- e. ...možnosti jedince ovlivnit danou událost.

417. Lidé s tzv. prozopagnozií mají obtíže s rozpoznáváním...

- a. ...tvarů.
- b. ...barev.
- c. ...zvuků.
- d. ...obličejů.
- e. ...pachů.

418. W. Stern definoval inteligenční kvocient jako vztah mezi mentálním věkem a chronologickým věkem. Představte si desetileté dítě s intelektovými schopnostmi třináctiletého dítěte. Který z následujících vzorců je správným výpočtem IQ tohoto dítěte?

- a. $IQ = (10/13) * 100$
- b. $IQ = (10/13) * 10$
- c. $IQ = (13/10) * 0,01$
- d. $IQ = (13/10)$
- e. $IQ = (13/10) * 100$

419. Co znamená pojem ideální self v teorii C. Rogerse?

- a. Myšlenky, vjemy a hodnoty, které charakterizují self.
- b. Představa o tom, jakým člověkem bychom chtěli být.
- c. Koncept self, které je založeno na přáních rodičů.
- d. Nevědomé přeceňování osobnosti jedince.
- e. Ideál vytvořený společností, který srovnáváme s námi samými.

420. Jaká je nejpřesnější definice nevědomí podle S. Freuda?

- a. Skrytá přání a myšlenky, která se snažíme skrýt před ostatními.
- b. Mentální obsahy, které psychologie není schopná zkoumat nebo dokázat, pouze je předpokládá.
- c. Myšlenky, postoje, emoce a touhy, kterých si jedinec není vědom, ale ovlivňují jeho chování.
- d. Zděděné skryté myšlenky, pocity a touhy, které jsou po generace potlačovány.
- e. Emoce, které neukazujeme před ostatními.

421. Který z následujících výroků nejlépe odpovídá nativismu?

- a. Člověk je narozen s vrozenou zásobou vědomostí.
- b. Člověk získává vědomosti skrze zkušenosti a interakci s prostředím.
- c. Člověk získává dovednosti skrze napodobování jeho okolí.
- d. Člověk je narozen jako tabula rasa.
- e. Lidstvo je v podstatě dobré.

422. Co v psychologickém experimentu rozumíme pojmem kontrolní skupina?

- a. Skupina, ve které je přítomen sledovaný jev.
- b. Skupina, které kontroluje správnost postupů výzkumníka.
- c. Skupina, ve které byl sledovaný jev prokázán v předchozím výzkumu.
- d. Skupina, ve které je zkoumaný jev opačný oproti hlavnímu předmětu výzkumu.
- e. Skupina, na kterou není aplikována zkoumaná intervence nebo v níž není přítomen sledovaný jev.

423. Jaký je hlavní účel metody volných asociací?

- a. objevit spojení mezi chováním jedince a vnitřními zážitky
- b. vytvořit novou pozitivní asociaci během léčby traumatu
- a. zachytit témata, která by mohla být manifestací nevědomých přání a obav
- b. otestovat inteligenci jedince
- c. navodit zážitků katarze

424. Teorie sociálního učení chápe agresi jako...

- a. pud
- b. reflex
- c. osobnostní rys
- d. naučenou odpověď
- e. vlastnost

425. Hypnotizér se zeptal hypnotizovaného muže během transu, aby otevřel okno, až se z transu probudí. Muž to udělal. Poté se ho hypnotizér ptal, proč to okno otevřel, a muž odpověděl: "Je tady trochu horko, nemyslíte?"

Jaký obranný mechanismus se podle psychoanalytické teorie v tomto příkladu projevuje?

- a. racionalizace
- b. vytěsnění
- c. projekce
- d. sublimace
- e. přenos

426. Jaký význam má tělesná přitažlivost při navazování mezilidských vztahů?

- a. Důležitost tělesné přitažlivosti je zanedbatelná ve srovnání s jinými charakteristikami.
- b. Důležitost tělesné přitažlivosti je zásadní – navzdory všem okolnostem je to hlavní charakteristika, kterou je nezbytné zvažovat.
- c. Důležitost tělesné přitažlivosti je poměrně velká, ale lidé mají tendenci důležitost podceňovat, jsou-li tázáni přímo.
- d. Důležitost tělesné přitažlivosti se snižuje s věkem.
- e. Důležitost tělesné přitažlivosti je čistě individuální a situační.

427. Normalita může být definována jako souhrn určitých charakteristik. Která z následujících charakteristik mezi ně nepatří?

- a. přiměřené vnímání reality
- b. schopnost kontroly vlastního chování
- c. silné obranné mechanismy
- d. sebeúcta a akceptace
- e. schopnost navazovat uspokojivé vztahy, odmítnutí pasivní role

428. Kdo je autorem teorie naučené bezmocnosti?

- a. S. Freud
- b. C. Rogers
- c. E. M. Seligman
- d. L. Kohlberg
- e. K. Horney

429. Která část mozku je zásadní pro vytváření nových vzpomínek v paměti?

- a. hypothalamus
- b. retikulární formace
- c. kortex
- d. hipokampus
- e. temenní lalok

430. V jaké fázi spánku se objevuje rychlý pohyb očí?

- a. fáze alfa vln
- b. první spánková perioda
- c. MEM fáze
- d. fáze spánkových vřeten
- e. REM fáze

431. Teorii osobnostních konstruktů vytvořil...

- a. A. Maslow
- b. C. Rogers
- c. G. Allport
- d. E. Erikson
- e. G. Kelly

432. Výzkum teorie attachmentu (připoutání) je spojen především se jménem...

- a. J. Bowlby
- b. E. H. Erikson
- c. J. Piaget
- d. M. Mahlerová
- e. A. Bandura

433. Jak se nazývají vjemy, které se liší od fyzické reality?

- f. nestabilita vjemů
- a. iluze
- b. zkreslení
- c. bludy
- d. halucinace

434. Jak v psychologii označujeme nevědomé poznámky či přeroknutí, která souvisejí se skrytými impulzy (např. řeknete-li "Mrzí mě, že se ti daří lépe." namísto "Těší mě, že se ti daří lépe.")?

- a. potlačené touhy
- b. předvědomé pobídky
- c. disociativní reakce
- d. chybný úkon
- e. instinktivní závist

435. Kdo vymyslel první inteligenční test podobný těm, které užíváme dnes?

- a. D. Wechsler
- b. R. Cattell
- c. J. Raven
- d. M. Frostig
- e. A. Binet

436. Jeden z historických přístupů k lidem s postižením je označován jako charitativní. Co je jeho podstatou?

- a. Postižení lidé jsou vyloučeni na okraj společnosti a podrobena represí.
- b. Postižení lidé jsou viděni jako svébytné osobnosti usilující o seberealizaci stejně jako lidé bez postižení.
- c. Postižení lidé nejsou schopni se zapojit do společnosti a musí žít z charity druhých.
- d. Postižení lidé jsou vnímáni jako neschopní plnohodnotné péče o sebe sama, jako vyžadující pomoc a ochranu.
- e. Postižení lidé jsou podrobena rehabilitaci, tj. opatřením, které mají vést k jejich uschopnění.

437. Které z následujících tvrzení o schopnosti rozlišovat fonémy jazyka v průběhu dětství je pravdivé?

- a. Schopnost rozlišovat fonémy jakéhokoliv jazyka je vrozená a během lidského života se nemění.
- b. Schopnost rozlišovat mezi fonémy vlastního a cizího jazyka není v prvních letech života vůbec přítomna.
- c. Schopnost rozlišovat fonémy cizího jazyka se u dětí ztrácí v mladším školním věku.
- d. Schopnost rozlišovat fonémy cizího jazyka se u dětí ztrácí v předškolním věku.
- e. Schopnost rozlišovat fonémy mateřského jazyka od fonémů jazyka cizího výrazně roste během prvního roku života.